

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 5123, 5124,
5125, 5126.
Inštoratni oddelki: Ljubljana, Bece-
burgova ul. — Tel. 5492 in 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2456.
Podružnica Celje: Kocanova ulica
št. 6 — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: pri kolodvoru
št. 140.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja vsak
ponedeljek jutraj — Maribor se
ponedeljek jutraj po pošti prepo-
šiloma 4 Din, po razpisnem de-
stavljeno 5 Din mesečno.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica št. 6, Telefon
št. 5123, 5124, 5125 in 5126.
Maribor: Aleksandrova cesta št. 13, Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2562).
Celje: Kocanova ul. št. 6, Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifu.

SLOVENCIM OB SEVERNI MEJI ZA NEDELJIVO JUGOSLAVIJO

**Manifestacija Maribora za jugoslovensko narodno in državno edin-
stvo — Minister dr. Kramer v Ptuj in Ormožu — Obmejni Slovenci
odločno obsojajo razdiralno delo punktašev**

Maribor, 5. februarja.

Včeraj popoldne se je vršila tukaj okrož-
na konferenca JRKD za mariborsko in
celjsko okrožje. Konferenca je bila odlično
obiskana ter so bili zastopani vsi sredi obeh
okrožij. Udeležil se je konferenca tudi mi-
nister g. dr. Albert Kramer, ki je s po-
poldanskim brzovlakom prispel iz Beogra-
da in se v Ljubljani. Na konferenci so
razpravljali o vseh aktualnih vprašanjih na
političnem, kulturnem, gospodarskem in
socialnem polju. Minister g. dr. Kramer je
podal izčrpano poročilo, na kar se je razvila
zanimiva debata, v kateri so zastopniki
vseh srezov označili želje in potrebe pre-
bivalstva ter so bili sprejeti važni sklepi
o nadaljnjem delu za politično in gospo-
darsko konsolidacijo.

Zvečer je Zveza kulturnih društev prire-
dila v dvorani kina »Apolo« zborovanje
omladine, na katerem je imel minister g.
dr. Kramer, ki ga je mladina sprejela v
svoji sredi z največjim navdušenjem, ob-
širno predavanje o razvoju Jugoslavije od
osvoboditve l. 1918 pa do danes. Z naj-
večjo napetostjo je mladina, ki je napolni-
la prostrano dvorano do zadnjega kotička,
sledila izjavam ministra g. dr. Kramera,
ki ga pozna kot enega prvih borcev za
Jugoslavijo, ter ga čisto prekinjala z vi-
harnimi ovacijami. V skoro dvehurnem
predavanju se je minister g. dr. Kramer do-
taknil vseh političnih, kulturnih, gospo-
darskih ter socialnih vprašanj, ki so našla
svoje uresničenje v lastni državi in je končal
s pozivom mladini, naj čuva zvesto, kar so
njeni predniki priborili v težkih borbah in
s tolikimi žrtvami. Viharno pritrjevanje in
navdušene ovacije, ki so sledile govornik-
ovim besedam, so bile dokaz, da je naša
mladina v svojem jedru zdrava, nacionalno
zavedna in da se ne da zavajati od brez-
vestnih hujšakcev, ki hočejo vlivati strup
v mlada srca. Po zborovanju se je mladina
formirala v velik sprevod ter prepevala
narodne pesmi krenila po mariborskih uli-
cah in manifestirala za kralja, Jugoslavijo,
narodno in državno edinstvo, obsojajoč
z ogorčenimi vzkliki razdiralno početje na-
sprotnikov enotne Jugoslavije. Navdušeni
mladinci se je spontano pridružilo tudi dru-
go občinstvo, tako da so se razvile po ma-
riborskih ulicah v večernih urah jugoslo-
venske manifestacije, kakršnih Maribor že
dolgo ni videl.

Ptuj, 5. februarja.

Obširni ptujski srez je danes na dveh
manifestacijskih shodih, kakršnih od pre-

Govor ministra dr. Kramera

Ob napeti pozornosti zborovalcev je nato
govoril g. dr. Kramer podrgno uro. Zbo-
rovalci so pazljivo sledili njegovim besedam,
ga čisto prekinjali z odobravanjem in
z ogorčenimi vzkliki obsojajo početje onih,
ki hočejo razkosati državo, s čimer tlača-
njo našim dednim neprijateljem. Z globo-
kim poznavanjem položaja in vseh proble-
mov je minister g. dr. Kramer orisal spo-
litični položaj in gospodarske razme-
re ter se dotaknil tudi akcije tako zvanih
punktašev in njenih škodljivih posledic,
kar je izzvalo vedno nove burje protestov
in ogorčenje obsojbe.

Uvodoma se je g. m. dr. Kramer epomnil
dogodkov v Ptuj pred 25 leti ob priliki
skupščine CMD, ko so zborovali v prav isti
dvorani naši narodni prvoborniki, priprav-
ljajoč tla za končno narodno osvoboditev
izpod tujega jarma. Takrat jih je nemur-
ska drhal napadla in po ulicah je tekla
kri. Kdo bi si bil takrat upal le sanjati, da
bomo 25 let po teh dogodkih že 14 let
imeli svojo lastno, narodno državo. Kdo bi
bil takrat mislil, da bodo na vse to tako
kmalu pozabili celo oni, ki so sami sode-
lovali v tej borbi za Jugoslavijo, in za-
lostno je, da je na ptujske dogodke poza-
bila tudi večina inteligence. Na vse te do-
godke so znova osvežili spomin dogodki, ki
so se pred par dnevi odigrali v Gradcu.
Tam so imeli nemški buršaki pogum razviti
javno svoj iredentistični program, zahte-
vajoč nič manj in nič več, kakor da se naj
»vme« Nemcem Maribor, Celje pa naj se
potegne tudi neke pod Melem. Skoraj
istočasno je napovedano za prihodnje ne-
deljo v Budimpešti veliko zborovanje ma-
džarskih iredentistov, ki bodo zahtevali
»osvoboditev« Prekmurja izpod »jugoslo-
venskega jarma« ter priključitev k Ma-
džarski pod svetohotevansko krono.

Začuden se moramo vprašati, odkod
jemljejo ti ljudje pogum in na čem so za-
novali te svoje težnje, da bi se polastili
naše zemlje in spravili naš narod zopet pod
svoje gospodstvo. Vzrok takega mišljenja
teh ljudi, ki govorijo o Jugoslaviji, kakor
da je v razpadu, ni samo v propagandi ino-
zemskih redakcij in inozemskih iredenti-
stov, temveč tudi med nami samimi, namreč
v vrstah onih ljudi, ki s svojimi nebu-
venim postopanjem in s svojimi izjavami
zbujajo vtis, da še vedno nismo rešili
vprašanja združenja in pripadnosti Slo-
vencev k Jugoslaviji. Početju teh ljudi je
pripisati, da misli zunanjim nepoučeni svet,
da niti mi sami ne verjamemo v bodočnost
naše države in da nismo sposobni uprav-
ljati sami seba, marveč smo še vedno na ta-
ki stopnji, da bi nam moral gospodariti
tujec.

Glavni povod za tako mnenje inozem-
stva je bil nesrečni pokret naših zaslep-
ljenih bratov, znanih pod nazivom »punk-
taši«, katerih program dopušča mnenje,

vrata sem v teh krajih še ni bilo, znova
dokumentiral svojo narodno in državno za-
vest ter pred vso jugoslovensko. pa tudi
inozemsko javnostjo, zlasti ono, ki je za-
čela, opogumljena od domačih separatistov
in razdiralcev, zopet stegovati svoje po-
hlepne roke po našem ozemlju, jasno in
odločno izjavil, da ne bo nikdar dopustil,
da bi se ta srez z ostalim ozemljem na se-
veru naše države kdajkoli oddvojil od Ju-
goslavije. Današnja veličastna zborova v Ptuj-
u in Ormožu sta tudi glasen opomin vsem
domačim zaslepljevalcem, ki so morda še
mislili, da je bilo navdušenje 8. novembra
1931 samo navidezno in da je treba samo
ene besede bivših političnih veličin, pa jim
bo vse zopet slepo pokornost. Ptuj in Or-
mož, ti dve središči prostranega sreza, ki sta
preživeli v polpretekli dobi najlutejše bo-
je z germanizatorji in z renegati, sta dali
danes nov dokaz, da ne bosta nikdar klo-
nili, pa najsi bi prišli še taki viharji.

Ze zgodaj jutraj so se začeli zbirati v
Ptuj kmetje in obrtniki, moške in fantje
iz bližnje in daljne okolice. Prihajali so z
vlakci, največ pa z vozovi, a premnogi tu-
di po ure daleč peš. Ze dolgo pred napo-
vedano uro je bila velika dvorana Narodnega
doma do zadnjega kotička polna, tako da
so morali mnogi Ptujčani, ki so čakali do
zadnjega ostati kar na hodniku in na stop-
nišču, mnogi pa so morali oditi, ker ni bi-
lo nikjer več prostora. Čula se je celo za-
hleva, naj bi se shod vršil na prostem, da
bi se ga moglo udeležiti tim več ljudi, če-
mer pa zaradi nezanesljivega vremena ni
bilo mogoče ustreči. Z jutranjim maribor-
skim vlakom se je pripeljal na shod tudi
minister g. dr. Kramer. Na kolodvoru so
ga pričakovali sreski narodni poslanec g.
Lovro Petovar, člani sreskega odbora e
predsednikom g. dr. Senčarjem na čelu, na-
dalje ptujski in številni okoliški župani ter
večja množica občinstva. Ke minister dr.
Kramer malo pred 9. uro stopil v nabito
polno dvorano Narodnega doma, so ga
zbrani zborovalci sprejeli z viharnimi in
dolgotrajnimi ovacijami.

Kmalu po 9. je predsednik sreske orga-
nizacije g. dr. Senčar otvoril zborovanje.
pozdravil vse navzoče, zlasti pa ministra
g. dr. Kramera in sreskega poslanca g.
Lovra Petovarja ter takoj nato podal be-
sedu ministru g. dr. Krameru, ki so ga zbo-
rovalci z nova pozdravili z živahnim vzkl-
kanjem in dolgotrajnim poskankjem.

da bi bili Slovenci pripravljeni oddvojiti
se od Jugoslavije, ki nam daje edino jam-
stvo za naše narodno življenje, za naš
nacionalni obstoj. Ne moremo si misliti, da
bi se ti ljudje, ki so izdali take punktacije,
zavedali deležnostnosti teh svojih punkta-
cij in globoke nesreče, v katero nas bi ho-
teli vreči.

Toda ne gre za to, kaj in kako si ti
ljudje to zamišljajo, glavno je, kako je te
punktacije sprejel narod in kako sodijo o
njih v inozemstvu. Treba je samo pogledati
v evstrijске črnozlate in v fašistične
liste, da postane človeku jasno, kako
ogromno škodo so ti ljudje povzročili na-
šemu ugledu, ugledu naše države in našega
naroda. Le treznost in zdravemu instinktu
našega ljudstva je pripisati, da je naš
narod kot en mož odklonil njihove punkta-
cije in da je s protestom, ogorčenjem in
gnusom obrnil hrbet duševnim očetom tega
pokreta. Ali ni značilno, da so odklonili te
punktacije celo oni, ki so še do včeraj ve-
ljali za najžejše sotrudnike formulatorjev
punktacij? Nestop našega ljudstva je po-
kazal celo nam, ki smo bili in smo poborniki
jugoslovenske nacionalne misli med Slo-
vence, da sta jugoslovenska zavest in za-
javljansko čustvovanje tako globoko zas-
drana, kakor tega nikdar nismo niti mislili.
Naš narod je odločno odklonil vsako misel,
da bi bila zanj rešitev kje drugje kakor v
Jugoslaviji.

Dr. Korošec se je v svojih punktacijah
solidariziral tudi s programom dr. Mačka,
o katerem programu ni mogoče reči druge-
ga, kakor da ga je sestavil blazen človek.
Ali si je mogoče zamisliti Slovence, ki bi
pristali na to, da bi se naša država razde-
lila po dr. Mačkovemu receptu na dve no-
vi skupini, od katerih bi imela ena srbsko,
druga pa hrvaško hegemonijo, v kateri bi
igrali mi Slovenci, ki smo sedaj enakoprav-
ni člen jugoslovenske zajednice, podrele
mogo vlogu napram zagrebški gospodi? Mi,
ki smo l. 1918 delali za Jugoslavijo kot edi-
no rešitev Slovencev, smo se zavedali, da
je bodočnost našega naroda nerazdružlj-
ivo zvezana z usodo Jugoslavije, da je za
gospodarski, kulturni in socialni razvoj na-
šega naroda edino mogoče torišče močna in
velika Jugoslavija. Takrat smo hoteli
imeti Jugoslavijo veliko, močno in eno-
tno in tako Jugoslavijo želimo tudi danes
po 14 letih njega obstoja. Kdor hoče to,
kar smo želeli že takrat, kar nam je po-
stalo nepogrešljivo za napredek našega
ljudstva, danes zavreči samo zaradi tega,
ker so med nami ljudje, ki so postavili ne-
kak zmešan program zato, ker niso več na
vladi, ker jim po sedanjem ustroju drža-
ve ni več mogoče absolutno vladati v drav-
ski ali savski banovini, ne more biti pri
zdravi pameti. Zaradi tega je povsem na-
ravno, da so Koroščeve punktacije zbudile
ogorčenje pri vseh treznih elementih naše

ga naroda, ki se zaveda, da je treba obso-
diti to ten boj, ker so časi, v katerih ži-
vimo, tako kritični, da je treba vsako izja-
vo dobro premisliti, ker živimo v času, ko
vlada v vsej Evropi neko vrenje, ko se
pojavi vseh naših mejah pokreti, ki
zahtevajo, naj se to, kar je bilo s tolikimi
žrtvami, s tolikimi borbami priborjeno,
poruši in posamezni deli našega naroda, ki
se je z največjimi žrtvami osvobodil, vrne-
jo nazaj v suženjstvo. V času, ko razvija
Hitler svoj pangermanski revizionistični
program, ko se mrzlično oborožujejo vsi
naši sosedi, ko na zapadu naše države ne
skriva svojih imperialističnih teženj, se
mora reči, da so naši punktaši in njihovi
poborniki postali glavni dobavitelji za
propagandne orožane teh naših inozemskih
neprijateljev, ki slikajo te njihove punkta-
cije ter nore in zločinske pokrete kot si-
gurno znamenje skorajšnje propasti Ju-
goslavije in kot dokaz, kako poceni bi bila
zmaga in kako malenkostni žrtvami bi
bilo mogoče izvesti njihove iredentistične
in imperialistične podvige.

Ne pozabimo, da je danes, ko so težki
časi, za Jugoslavijo še vedno možen najlep-
ši razvoj. Mi Slovenci imamo posebno kon-
figuracijo v državi in to zlasti v gospodar-
skem smislu. Če je kdo navezan na Ju-
goslavijo, potem je to v prvi vrsti slovenski
del našega jugoslovenskega naroda. Prav
zaradi tega, ker se te nepobitne resnice za-
vedajo tudi široki sloji našega ljudstva, je
nastal tako vseplošen odpor proti dr. Ko-
roščevim punktacijam, ki hočejo znova na-
četi vprašanja, ki jih je narod sam rešil že
l. 1918. Jugoslavijo je treba konsolidirati
in zato so oni, ki postavljajo znova vpra-
šanje njene notranje ureditve po vsem tem,
kar smo do 6. januarja 1929 že doživeli,
pravi zločinci nad narodom in državo. Ondr
ovira konsolidacijo države, pomaga onim,
ki pošiljajo v našo državo bombe, peklen-
ske stroje in komite. Za Slovence pomenijo
punktacije naravnost samomor, kajti če bi
se izvedli razni separatistični načrti, bi bili
Slovenci prvi prizadeti in preko naših trupel
bi vkorakal sovražnik na naše ozem-
lje.

Minister g. dr. Kramer je v svojih nedol-
gih izjavah njihovo razpravljal o go-
spodarskih in socialnih problemih, podčrtal
važnost zakonov, ki so pred Narodno ekup-
ščino in senatom, ter je zaključil svoj go-
vor s pozivom, naj se vsi, ki pametno in
trezno mislijo, še tesneje oklenejo jugoslo-
venske zastave ter privedejo v svoje vrste
tudi vse one omahljivce, ki še danes stojijo
ob strani, da bo zmaga jugoslovenske misli
popolna.

Z viharnim odobravanjem in pritrjeva-
njem so zborovalci sprejeli ta poziv g. mi-
nistra.

Nato je podal daljše poročilo o delu Na-
rodne skupščine in o zadevah ptujskega
sreza sreski

poslanec Lovro Petovar

ki so ga zborovalci sprejeli prav tako s to-
plim aplavzom. Očrtal je važnost novega
volilnega in občinskega zakona, pojasnil
vprašanje zaštite kmetov, obrazložil ukrepe
vlade za pomoč kmetkemu prebivalstvu in
končal svoj govor z zagotovilom, da bo tu-
di v bodoče zastavljal vse svoje moči v ko-
rist svojih volilcev.

V daljši debati, v kateri so se oglašili za-
stopniki raznih delov ptujskega sreza, so
govorniki očrtali posebne želje in zahteve
ptujskega sreza, nakar je bila sprejeta ob-
širna

resolucija,

ki v uvodu najodločneje obsoja punktacije
dr. Korošca in vse ostale separatistične ak-
cije ter poziva vlado, naj z energičnimi
ukrepi zatrti teko zločinske in veleizdaj-
ske početje. Resolucija izraža popolno za-
upanje v vladi, zlasti pa ministroma dr. Kram-
erju in Puclju ter sreskemu poslancu g.
Petovarju. V drugem delu našteva resolucija
nekaterne glavne želje in potrebe ptujs-
kega sreza.

Z zahtavo za številno udeležbo je pred-
sednik zbora dr. Senčar ob 12.45 zaključil
krasno manifestacijo zborovanje, ki bo
še bolj ojačilo jugoslovensko narodno in
državno zavest med zavednimi volilci ptujs-
kega sreza.

Takoj po shodu se je minister g. dr.
Kramer v spremstvu pred. ar. organiz. dr.
Senčarja skupno s poslancem Petovarjem
odpeljal v Ormož, kjer se je popoldne ob
14. vršil v telovadnici tamošnjega Sokola
drugi manifestacijski zbor JRKD.

Lep shod v Ormožu

Ormož, 5. februarja. V telovadnici me-
štanske šole se je zbral popoldne nad
300 pristajež JRKD. Minister g. dr. Kram-
er in narodni poslanec g. Petovar sta na
shodu govorila v istem smislu kakor do-
poldne v Ptuj, dočim je senator g. dr.
Ploj poudarjal pomembnost izvajenja mi-
nistra dr. Kramera ter pozval zbrane zboro-
valce k složnemu delu v korist skupne ju-
goslovenske domovine. V svojih izjavah jih
je zagotavljal, da stori vlada vse za ubla-
žitev gospodarske krize, kar je v njenih
močeh, ter je pozval slovensko ljudstvo, ki
je zlasti v ormoškem okraju znano kot ze-
lo nacionalno, naj posveti vse svoje sile za
skupno delo v korist in blagor naše skup-
ne države. Narodni poslanec dr. Ljudevit
Pivko je v svojih izjavah obrazložil

Hitlerjevo čiščenje

**Razpust občinskih svetov v Prusiji — Nadaljevanje
protikomunistične akcije — Obsežne izpremembe v
upravi**

Berlin, 5. februarja. d. Pruska komisa-
rska vlada je razpustila s posebno odredbo
vse občinske uprave. Nove občinske volit-
ve se bodo vršile 12. marca.

Kakor poroča »Deutsche Allgemeine Zei-
tung«, je predsednik pruskega deželnega
zbora narodni socialist Kerri iznova skli-
cal za jutri sestanek »Kolegija treh«, v
katerem bo namestu Brauna podkancelar
Papen. Tako bo »kolegij treh« s Kerriom
in Papenovim glasom lahko sklenil razpust
pruskega deželnega zbora.

Hitlerjeva vlada nadaljuje z odstavlja-
njem visokih uradnikov, ki jih nadomešča
z uradniki narodno-socialističnega prepri-
čanja.

Komunistično glasilo »Rote Fabne« je
prepevovano do 7. februarja. V Düssel-
dorfu so v neki tajni komunistični tiskovni
založbi zaplenili približno 100.000 brošur.
V Eigersburgu na Turinškem so v nekem
dečjem domu, v katerem so se vršili pro-
tihakomni tečaji za komunistične funkcio-
narje, zaplenili mnogo obtežnega gradi-
va. V Stettinu so našli pri vodilnih funk-
cionarjih komunistične stranke mnogo
dokazov za početek nelegalnega dela. V
Kielu so aretirali bivšega komunističnega
državnoborskega poslanca in tajnika ko-
munistične stranke Kristijana Heucka. V
Kölnu so aretirali 15 moških in žensko, ki
so se udeleževali tečaja za vzgojo komu-
nističnih voditeljev. Turinška vlada je
proglasila kot nedopustno, da bi bili komu-
nistični zastopniki člani občinskih upravnih
odborov. V Neukölnu, delavskem pred-
mestju Berlina, je prišlo do spopadov med
komunisti in narodnimi socialisti. Trije
komunisti so bili aretirani. Podobni inci-
dent se je pripetil v Wiesbadnu, kjer sta
bila dva komunisti hučo ranjena.

Kakor znano, so v ponedeljek pri mani-
festacijah Hindenburgu in Hitlerju ubili
nekega narodnega socialista in nekega
stražnika. Danes se je vršil svečan pogreb
oboh žrtev. Krsti sta bili izpostavljeni eno
uro v berlinski katedrali. Pogreba se bo
udeležilo tudi 4000 članov »Stahlhelma«
in člani reakcionarnega društva bivših
bojnikov v uniformi.

Kakor poroča »Der Angriff«, bo proglas
državne vlade nemškemu prebivalstvu, ki
ga je državni kancelar Hitler prečital pred
dnevi po radiju, plakatiran prihodnje dni
po vsej Nemčiji. List napoveduje tudi nov
govor Hitlerja po radiju in sicer za petek,
ko bo v berlinski Sportni palači govoril
svojim pristaješem.

V političnih krogih mnogo razpravljajo,
kakšen bo novi državni zbor po volitvah
5. marca. Prorokujejo, da bodo narodni
socialisti pri novih volitvah dosegli prib-
ližno isto moč, kakor so jo dobili pri ju-
lijskih volitvah, mislijo pa, da bodo dobili
kakih 230 mandatov samo na ta način, ako
bodo kakor v Lippeju odvzeli nemškimi
nacionalcem gotovo število mandatov. V
tem primeru pa bi nemški nacionalci in
narodni socialisti skupaj še ne dobili veči-
ne, čeprav bi bilo treba pristeti k nim še
nekaterne manjše desničarske skupine. Ker
se pričakuje velika volilna udeležba, bo
novi državni zbor štel bržkone 600 ali pa
še več poslancev.

General Litzmann, starostni predsednik
razpuščenega državnega zbora, bo kandi-
diral pri parlamentarnih volitvah v Frank-
furtu na Odri. Narodni socialisti so skle-
nili postaviti ga na čelo svoje liste, da
onemogočijo komunisti Klari Zetkin staro-
stnostno predsedništvo v novem državnem
zboru.

Japonska ne odneha

**Poostreno nasprotstvo med Društvom narodov in Ja-
ponsko — Zanimiva izjava japonskega delegata v Ženevi**

Ženeva, 5. febr. AA. Odbor devetnajstori-
ce je sklenil zahtevati od Japonske, naj izbira
med sprejetjem resolucije skupščine o ne-
priznanju Mandžurije in določili čl. 15. Ja-
panske delegacije je že predložila načrt pred-
loga odbora devetnajstoričice.

Japonski delegat v Ženevi Macuoka je po-
sebnemu dopisniku lista »Sunday Times«
med drugim izjavil:
Odbor devetnajstoričice namiguje na sank-
cije v čl. 16. pakta. Posledice takega po-
četja bi bila druga svetovna vojna!

V razgovoru z Drummondom sem nagla-
sil, da si Japonska želi spraviti na dvi pred-
ložila nove predloge, preden odpošlje odbor
svoja priporočila skupščini Društva nardo-
v, toda naše zadržanje glede Mandžurije
se ne more izpremeniti. Sprava je odvisna
od dobre volje. A kako pa naj se sporaz-
umemo, če odbor devetnajstoričice zastopa
načelo, da Mandžurija ni država, dočim jo
je moja vlada priznala kot neodvisno drža-
vo.

Japonska na noben način ni militaristična,

je nadaljeval Macuoka, in nima želje zapu-
stiti Društva narodov. Če bi jo pa dogodki
k temu prisilili, bi bila temu vzrok ignoran-
ca zapadnih velelil, ki ničesar ne vedo o
Daljnem vzhodu. Hočemo miru, toda nepo-
služljivost nekaterih članov DN ne more
služiti delu vzajemnega mednarodnega spo-
razuma.

Nato je Macuoka ponovil japonsko tezo
o Mandžuriji. Člani Lyttonove komisije, je
dejal, niso imeli časa, da bi si napravili to-
čno sliko položaja na Daljnem vzhodu, in
tudi niso utegnili proučiti problema sovjet-
ske infiltracije Kitajske. Mi nečemo, da bi
se boljševiški elementi razmahili na Ki-
tajske. Naša želja je končati vojno, toda
prav dobro vemo, da bo v trenutku, ko na-
še čete zapuste kontinent, zopet prišlo do
kaosa. Zahtevajte od Zedinjenih držav, naj
se odredijo kontroli nad Panamskim kana-
lom, ali od Velike Britanije, naj opusti kon-
trolo nad Suezom, pa boste dobili skoraj
enako sliko, kakršna je naš položaj v Man-
žuriji.

Povratek bolgarskih emigrantov v domovino

**Včeraj se je vrnilo 46 zemljedelskih emigran-
tov, ki jim je prebivalstvo priredilo navdušene ovacije**

Beograd, 5. februarja. p. Iz Carigrada
poročajo, da so davi dospeli tjakaj bolgar-
ski emigranti na povratku v domovino.
Vseh skupaj je bilo 46 z bivšima bolgarski-
ma ministroma Atanasovom in Stojanovom
na čelu. Še na našem ozemlju sta
Atanasov in Stojanov smatrala za svojo
dolžnost, da sta izrazila novinarjem zahva-
lo Jugoslaviji in jugoslovanskim prijate-
ljem za prsrčno gostoljubnost, ki so jo
bolgarski emigranti uživali več let v naši
državi, odkoder odnašajo v domovino, ka-
kor sta izjavila, najlepše spomine. Ko so
bile izvršene vse formalnosti za prestop

punkcije dr. Korošca ter je posebno na-
glašal dejstvo, da bi Slovenci v primeru
akcijske vlade, da bi se res osnovala samostojna Slove-
nija, ne našli več v toliki meri kruha in
zaslužka v ostalih delih Jugoslavije, kakor
so ga našli sedaj. Govoril je tudi o zaplet-
ljajih, do katerih bi lahko prišlo, če bi se
izvedle zahteve, ki jih postavlja dr. Koro-
šec v svojih punktacijah. Zaten se je raz-
vila daljša razprava o raznih prečih vpra-
šanjih ormoškega okraja. Sprejeta resolu-
cija odločno obsoja punktacije dr. Koro-
šca ter zavrača izmišljene očitke proti So-
kolu kraljevine Jugoslavije, ki so bili na-
vedeni v pastirskem listu jugoslovanskih
katoških škofov, pri čemer poudarja, da
je SKJ eminentno narodna in državna
organizacija, ki dela v splošno korist vsega
jugoslovanskega naroda in države. Resolu-
cija naštevajo tudi razne želje prebiva-
lstva iz ormoškega okraja v gospodarskem
in socialnem pogledu.

Tudi to zborovanje v Ormožu je poka-
zovalo, da je naše slovensko ljudstvo v ob-
mejnih krajih odločno jugoslovenskega
mišljenja in da splošno obsoja vsako razdi-
ralno delo, ki stremi na razbitju sedanje
enotne jugoslovenske države.

Iz prometne službe

Beograd, 5. febr. AA. Z ukazom Nj. Vel.
kralja so postavljeni: za šefa personalnega
odseka splošnega oddelka direktorije držav-
nih železnic v Zagrebu Mitko Prica, za po-
verjenika splošnega oddelka zagrebške di-
rekcije je Franjo Stamberger, vršilec dol-
žnosti personalnega oddelka na isti direk-
ciji.

Smučarske tekme kranjske sokolske župe

Kljub neugodnim snežnim razmeram lepa udeležba — Zmagali so Sokoli iz Mojstrane

Mojstrana, 5. februarja. Sokolske smučarske tekme, ki jih je danes priredila sokolska župa Kranj, so bile lepo uspela revija sokolskega smučarstva in so pokazale, da je pognal ta plemeniti in privlačni sport v Sokolstvu močne korenine. Vsi, ki so se tekmovali udeležili in jim pristostvovali, so se lahko uverili, da je Sokolstvo največji pobornik smučarstva, ki je dosegel v tem pravcu že prav lepe uspehe.

Udeležba pri teh tekmah žal ni bila taka, kakor jo je sokolstvo pričakovalo. V začetku tedna se je prijavilo točno 200 tekmovalcev, ki naj bi tekmovali skupno v 280 disciplinah, a je zadnje dni južno vreme močno vplivalo na trenajo v spodnjih družtvih in se je bilo bati, da se radi zelo neugodnih snežnih razmer tekme sploh ne bodo vršile. Tekmo v smuku je moralo župno tehnično vodstvo sploh opovedati, a tudi za tekmo v skokih se do zadnjega ni vedelo, če se bo mogla izvesti.

Tekme se je udeležilo 162 tekmovalcev in tekmovalk iz naslednjih društev: Bled, Boh Bistrica, Bleska Dobrava, Gorje, Gorenja vas, Jesenice, Koroška Bela - Javorina, Kranjska gora, Kranj, Stražišče, Skofja Loka, Sovodnje, Radovljica, Tržič in Dobje-Mojstrana.

Zrebanje števil se je vršilo ob 7. zjutraj v hotelu Triglavu, nastopni čas je bil za člane ob 8., a za vse druge oddelke pol ure kasneje.

Tekme so se vršile pod vodstvom župnega načelnika brata Vinka Benčina iz Radovljice in načelnice sestre Nade Šega iz Jesenice. Tehnični vodja tekem je bil brat Avgust Ravhekar. Za ženske oddelke pa brat Tone Buh, oba z Jesenice. Tehnični odbor svezar SKJ sta zastopala brata Dušan Podgornik in Oton Zupan iz Ljubljane. Proga za člane je vodila ob desni strani potoka Bistrice čez Prečinov rovt ter je vodila naprej ob podnožju Repikovca, kjer je dosegla višino 815 m, na kar se je okrenila nazaj čez Tuto mimo Mlačice navzdol po polju in travnikih ob podnožju Možaklje proti Krušici in od tu nazaj ob Savi na cilj.

Članov je nastopilo v smučkem teku na 17 km 69. Na cilj jih je dospelo 63, eden

se je med potjo precej poškodoval. Prvi je došel na cilj brat Klančnik Alojzij (Mojstrana) v času 1:03:29. II. Zemva Lovro (Gorje) 1:04:18. III. Zore Zdravko (Kranjska gora) 1:08:14. IV. Klančnik Gregor (Mojstrana) 1:09:52. 5. Tarman Andrej (Kranjska gora) 1:10:34. 6. Lokota Ciril (Mojstrana) 1:12:43. 7. Dovžan Franc (Mojstrana) 1:13:40. 8. Oman Slavko (Koroška Bela) 1:14:47. 9. Novšak Albin (Boh. Bistrica) 1:14:50. 10. Jazbec Slavko (Skofja Loka) 1:16:11.

Moškega naraščaja so se na nastopnem mestu prijavilo 17 štafet v trojicah, ki so vse prišle na cilj. I. mesto si je priborila štafeta iz Mojstrane v času 1:13:24. II. mesto Jesenice 1:22:17. III. Gorje 1:23:56. 4. mesto Bohinjska Bistrica 1:24:40. V. mesto Jesenice II 1:25:07. Proga je bila dolga 15 km.

Članice je tekmovalo 8 na progi, dolgi 6 km. I. mesto je dosegla sestra Azman Zdenka (Kranj) v času 31:20. II. mesto s. Ravnik Ivanka (Jesenice) 31:42. III. mesto s. Lebar Mara (Bled) 33:13.

Zenski naraščaj, udeležba 9, je tekmoval na progi, dolgi 4 km. I. mesto je dosegla Družnik Mara (Gorje) v času 28:15. II. Črnologar Marica (Jesenice) 31:50. III. Krničar Ivanka (Gorje) 31:51.

Popoldne ob 3. so se pričele na skakalnici v Mojstrani tekme v smučskih skokih članov in moškega naraščaja, katerim je pristostvovalo precej gledalcev. Skakalnica je bila v slabem stanju, sneg, kar ga je bilo, je bil zelo moker, tako da so jemali tekmovalci le polovični zalet. Nastopilo je 28 članov in 18 naraščajnikov. Rezultati so bili precej slabi. Na boljši in najtežji skok dneva je izvedel brat Zupan Ivan (Sokol Jesenice), ki je skočil 32 m.

V splošnem so se tekme končale natančno po sporedu in so bile dobro organizirane. Po tekmah se je vršil v »Triglavu« prijateljski sestanek vseh pripadnikov in prijateljev belega sporta. Kjer so se razglasili tekmovalni rezultati in sestavljeni tekmi in skokih.

V sestavljenih tekmah so bili doseženi naslednji rezultati:

1. Zemva Lovro (Gorje) 417 točk. 2. Zore Zdravko (Kranjska gora) 385 točk. 3. Lokota Ciril (Mojstrana) 351 točk.

Uspel zbor mariborske Narodne strokovne zveze

Maribor, 5. februarja. Danes dopoldne je bil v veliki dvorani Delavske zbornice, ki je bila napolnjena do zadnjega kotička, letošnji redni občni zbor tukajšnje podružnice Narodne strokovne zveze. Prvi podpredsednik Ivan Šilič je ob otvoritvi pozdravil vse navzoče, posebno se je predsednika ljubljanske centrale g. Juvana, narodnega poslanca g. Spindlerja in zastopnika političnih oblastev g. Bremca. O delu in razvoju organizacije v preteklem letu je poročal predsednik g. Bajt, ki je ugotovil, da sta žilavna delavnost organizacije in zvesto sodelovanje članstva nacionalni in socialni položaj jugoslovenskega delavstva v Mariboru v preteklem letu močno izboljšala. Podrobno je nadalje razpravljal o novem obrtnem zakonu in o njegovem vplivu na položaj našega delavstva. V veselje je ugotovil, da se je število članstva v zadnjih desetih mesecih dvignilo za več stotin.

Po tajniškem poročilu g. Nabrgoja in blaginjskem poročilu g. Ergaverja je bil obzoru izrečen absolutorij. Podpredsedniku centrale in ravnatelju OUZD g. dr. Bohinju, ki se že dalje časa zdravi na Golniku, je bila odposlana pozdravna brzojavka z željo, da bi skoraj okrevaj in čimprej zopet pričel sodelovati v narodno-delavskem strokovnem pokretu.

Pri volitvah je bil za predsednika zopet izvoljen g. Bajt, za prvega podpredsednika g. Šilič, za drugega podpredsednika g. Stibil, za odbornike gg. Nabrgoj, Hrst, Mastnak, Ergaver, Petek, Dominko, Saje, Moril, Orač, Bajc, Jeza in Mahne, za preglednika računov pa gg. Polanjšek in Budihna.

Po končanih volitvah je pozdravil zborovale v imenu centrale g. Rudolf Juvan, ki je v daljšem govoru razložil vsa važna sodobna delavska vprašanja in opisal tudi možnost njihove rešitve. Povabil je vse navzoče k sodelovanju pri proslavi 25 letnice obstoja Narodne strokovne zveze v Ljubljani, ki bo 13. in 14. maja, ob kateri priliki bo razvit tudi prapor te naše narodne delavske organizacije.

Za njim je govoril narodni poslanec g. Vekoslav Spindler, ki je opisal narodnostne razmere v bivšem in sedanjem Mariboru ter poudarjal velik napredek mesta, kar ni nemala zasluga našega narodnega delavstva. Poljubno je obrazložil tudi vzroke sedanje krize kmetijstva in delavstva, ki sta pač v veliki meri odvisna drug od drugega. Posebno poglavje je posvetil brezposelnosti in očitni delavske razmere v ostalih pokrajinah države. Navzočnim je podal več nasvetov za njihovo bodoče delo in borbe ter naglašal, da so uspehi mogoči le v enotni fronti jugoslovenskega narodnega delavstva.

Zbor mariborskih narodnih železničarjev

Maribor, 5. februarja. V veliki dvorani Narodnega doma je imela občni zbor mariborska podružnica Zdruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev pod predstvom gosp. Rudolfa Tumpeja. Navzočni so bili tudi zastopnik centralnega odbora g. Deržić, predsednik oblastnega odbora g. Roter iz Ljubljane in zastopnik delavskega odseka gosp. Jenko.

Iz predsedniškega poročila je razvidno, da je moral lani odbor večkrat posredovati, da je preprečil mnogostevilne redukcije, ki so pretile železničarskim delavcem. Uspešno je tudi posredoval pri nastavitvah in napredovanjih ter so se popravile mnoge krivice, ki so zadele uradništvo in delavce. Odbor je pokrenil posebno podporno akcijo za najbednejše železničarje, predvsem delavce, ter jim priredil lani leto božično. Lep uspeh je združenje zabeležilo s tem, da so se pričele izplačevati delavske razlike, čeprav za sedaj le še v izmeri 10 odstotkov. Združenje je do dobilo zagotovilo, da bo ostank izplačan še v teku letošnjega leta. Energična borba se vodi za izpremembo delavskega pravilnika in prometnega zakona ter pravilnika o službeni obleki in postranskih pripadnostih. Ob zaključku poročila je predsednik ugotovil, da so bili vsi odseki podružnice zelo agilni, kar se more reči tudi o oblastnem odboru.

Sledilo je izčrpno tajniško poročilo gosp. Keslerja, ki izkazuje ob zaključku poslovnega leta 1507 članov. Ustanovljen je bil pri podružnici poseben odbor delavskih in kurilniških poslovodij, ki že živahno deluje. Podružnica je spravila mnogo narodno-zavestnih ljudi do kruha, mnogim pa je preskrbela tudi naturalno stanovanje. — Blaginjsko poročilo je podal g. Stanovnik. V glavnih potezah je orisal delo oblastnega odbora njegov predsednik g. Roter, ki je zagotovil zborovalec, da se bo z enako vneto do delo nadaljevalo tudi v bodoče. V imenu odbora premikačev in kretinikov je govoril g. Krvin. Posebno je navdušil zborovalec vohementen govor zastopnika centralnega odbora g. Deržića, ki je v zanimivih izjavah podal razne odlomke iz delovanja centralnega odbora v preteklem letu.

Pri volitvah novega upravnega odbora je bil za predsednika ponovno izvoljen gosp. Tumpej, za prvega podpredsednika g. Ogriček, za drugega podpredsednika pa g. Heršček. Po razpravi o slučajnostih je bila sprejeta 21 točk obsegačajoča resolucija. V njej zahtevajo narodni železničarji predvsem, naj se priznajo upokojevcem vse vozne ugodnosti kakor aktivnemu osebju. Upokojevnice naj se nadalje ostanek dolžnih delavskih razlik, in sicer čimprej, ker je potreba velika. Resolucija nadalje zahteva izpremembo zakona o državnem prometnem osebju, delavskega pravilnika in pravilnika o službeni obleki in pa preskrbo zadostnih kreditov za sezone delavce. V kurilniški naj se uvede zopet akordno delo, ukinita naj pa se kuluk in kolkovanje prošen za redni letni dopust. Urede naj se naposled dajanje v bolniški fond. Zakon o praznikih naj se izpremeni v toliko, da se bodo verski prazniki praznovali pri vseh edinicah. Delavcem naj se pri praznovanju narodnih praznikov priznajo njihove mezde.

Kolektivna pogodba državnih rudarjev

Beograd, 5. febr. p. Z odlokom ministra za šume in rude je odobrena kolektivna pogodba, sklenjena med zastopniki državnih rudarskih podjetij in med rudarji. Pogodba je stopila v veljavo 1. febr. S to pogodbo preneha brezposelno stanje v državnih rudnikih, ki je trajalo že od 1. aprila 1932. Pogodba predvideva 2- do 4-odstotno povznesje mezd po kategorijah in omogoča ustanovitve nabavljajnih zadrug namesto dosedanjih rudarskih konzumov.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 5. februarja. Mariborska Zveza kulturnih društev je sklenila prirediti daljši idejni tečaj, namenjen mariborski srednješolski mladini.

Tečaj obstoji iz 22 predavanj in se je pričel sredi, ko je imel prvo predavanje minister g. dr. Albert Kramer, ki je prispeval večeraj popoldne v Maribor.

Današnja nedelja je dopoldne potekla v znamenju številnih društvenih občnih zborov,

med katerimi so bili najvažnejši občni zbori Sokola matice, mariborske podružnice Narodne strokovne zveze, mariborskega podobora Zdruga rezervnih oficirjev in bojevnikov, mariborske podružnice Zdruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev in tukajšnjega košarskega in motoklidičnega društva »Peruna«.

Gojenci in gojenke tukajšnjega državnega učiteljskega so proslavili danes popoldne spomin velikega jugoslovenskega vladilke Strossmayerja

in priredili v veliki dvorani Narodnega doma ob lepi udeležbi mladine in drugega občinstva Strossmayerjevo akademijo z izredno obilnim sporedom, ki je bil od začetka do konca res odlični. V uvodu je bilo slavnostno predavanje o velikem vladiki, nato je pa sledil glasbeni spored.

Na dvorišču trgovca z železino Korajžije na Aleksandrovi cesti se je zgodila smotič

smrtna nesreča.

Na dvorišču zaposleni 32letni delavec Josip Kavran iz Jezdarske ulice se je v temi dotaknil pretrgane električne žice, po kateri je tekel tok 220 voltov, in je obležal na mestu mrtve. Na pomoč so bili pozvani reševalci, ki so ga poizkušali obuditi v življenje, toda njihov trud je bil zaman. Policijski zdravnik g. dr. Zorjan je samo lahko ugotovil smrt. Truplo so prepežali v mrtvašnico na Pobrežje.

Uradnica Helena Šegulova iz Tomšičevega drevoreda je večeraj popoldne padla tako nesrečno, da si je

zlomila levo nogo

v gledanju. Pred nekaj dnevi smo poročali, da je odšla iz svojega stanovanja na Vodnikovem trgu kuharica Marija Vihereva. Policija in orožniki so uvedli obširna poizvedovanja, ki so pa ostala brezuspešna. Večeraj pa je prešla mariborska policija obvestilo, da je

Drava naplavila pri Zgornjem Dupluku žensko truplo,

v katerem so spoznali pogrešano Marijo Viherevo. Utoplenko so prepežali v Maribor na mestno pokopališče. Za enkrat se ni ugotovljeno, ali gre za nesrečo ali za samomor.

Predavanje o Karolini Svetli

Splošno žensko društvo v Ljubljani nadaljuje ciklus predavanj o slovanski ženi. Tako nas je seznanila v ponedeljek večer v beli dvorani Uniona ga Karla Rogljeva z eno največjih in najpomembnejših čeških žena, s Karolino Svetlo. Gospa predavateljica, po rodu Čehinja, je podajala v slovenskem jeziku sliko te odlične češke žene: kar nič se ji ni poznalo, da ni Slovenka.

Karolina Svetla, pravo dekleško ime Johana Rottova, poročena Mužakova, je izreden pojav prejšnjega stoletja. Rodila se je 24. februarja l. 1830, umrla pa je 7. septembra l. 1899. Živela je torej v času, ko je bilo skrajno nedostojno govoriti češki v boljši družbi. Prago, njeno rojstno mesto, ji je zgodaj razširilo obzorje vsestranske izobrazbe. Karolino Svetlo, ki je bila med prvimi borilnicami za ženske pravice, pritevamo med najplodovitejše češke pisateljice. Niti 30 let ni pisala svojih del, ki jih je preko 100. V slovenščino so prevedena le tri dela, in sicer »Kantorečica«, »Poljub« in »Svoji k svojim«.

Pomen Karoline Svetle je velik. Naravnost ognjevit in strastno je širila napredek ter propagirala boljše vzgojo in višjo izobrazbo ženi. Ustanovila je več ženskih društev, ki jih je tudi sama vodila. Značilen za njeno javno delovanje je konec njenega govora ob priliki blagoslovitve prapora prapora Sokola, darovanega od čeških dam, dne 1. julija l. 1862. Ko je zabijala zlat žebelj v drog zastave, je končala svoj govor s temle vznesenimi besedami: »Zahtevamo od vas, da se vselej zavzemate za šibkega, da pred močnim ne trepetate, da se pokorite samo plemenitosti, a laži in izdajstvu odločno napoveste borbo. Zahtevamo od vas, da vedno ljubite svojo domovino nad vse, da ne nosite dobrotnosti le v srcih, marveč jo pokazete tudi v dejanjih. Zahtevamo, da cenite čast bolj kakor življenje in da vidite v ženi vedno le svečenico vsega dobrega in lepega.« Takšno javno nastopanje je razširilo njeno ime v vsem narodu. Karolina Svetla je bila tudi soustanoviteljica prve češke ženske realne gimnazije.

Kakor je pri nas že navada, je bilo to zanimivo predavanje bolj slabo obiskano. Pogrešali smo mladino. Pač pa je našla ga. Predavateljica tem živahnemu odmevu v srcih navzočnim in dosegla za svoje lepo in simpatično predavanje toplo priznanje. Med drugimi odličnimi osebami je prisostvoval predavanju tudi češkoslovaški konzul g. inž. Ševčík s soprogom M. L.

Iz akvaristove torbe O vodnem ščipalcu in še kaj

V rodu vodnih stenic (nepidae) so trije prav zanimivi lovc, ki sem jih že v zadnjem članku omenil, namreč vodni ščipalec, črtastala ranata in navadna vodna stenica. Danes si oglejmo ščipalca (nepa cinerea). Ne vem, zakaj me spominja na srednješolskega viteza v oklepu. Morda je vzrok temu vtik, ki ga napravi riba zloženih kril na hrstu, ali pa riba na dolnji strani telesa ki liči v mnogem na oklep, močeno siljasti klun, ki je vtisnjen med sprednje nožice, morda sprednji nožici, ki sta precej močni in ki jih drži vedno v borbeni pripravljenosti, dasi sta brez škarij, ali pa tudi silno okorna, nerodna homja, morda pa vsa njegova zunanost s tenkim repčkom, ki ga sestavlja dve nitkasti dihalni cevki. Vsekar je čudna živalca, ki nima para v naših vodah.

Tudi taktiko je prevzel od vitezov roparjev. Preži nekje na dnu ali pa na vodni rastlini in ko mu pride v bližino kakršnakoli živalca, ki hiti zamišljena, ničesar hudega sluteča po svojih poslih mimo njega, jo popade bliskovito s svojimi sprednjimi nožicami grabljivkami, oboroženimi s po enim krempljem. Doljna dela sprednjih nožic utegne zapogniti tako, da se prileže v žlebiča stegen. V tej legi prileda kremplja sprednjih nožic z žrtvijo vred, ki jo držita, pred kljun. Z nekim strupenim sokom omamlja žrtev, nato pa jih sesa. Dolžina odraslega ščipalca je od napol stegnjenih sprednjih nožic do konca dihalnih cev 5 — 6 cm, cevki sami sta 1 — 1 in pol cm dolgi, život 2 in pol cm, širina je pa 1 cm. Srednji in zadnji par nožic mu služi za hojo.

Oko, ki je navajeno na vodo, ga kljub odlični zaščiti barvi takoj opazi, okoli četnika in površnega opazovalca ga lahko zamenja s podolgovatim lancetnim blatinim lističem kake vodne rastline. Jajčka ščipalca so pogreznjena v stebila vodnih rastlin. Iz vsakega jajčka molijo 7 tankih kratkih niti v vodo. Iz jajčka se kmalu

razvije ličinka, ki je takoj podobna odraslemu ščipalcu. V poslednji fazi razvika dobi krila in ščipalec je dorasel.

Ščipalca sem gojil čisto doma v družbi bolj odraslih ribic in ga hranil z vodnimi bolhami. Morda se imam zahvaliti vodnim bolham, da se ni lotil ribic, ki so bile samo 3 cm dolge. Prepričan sem, da bi brez oklevanja polovil 1 — pol cm dolge ribice, ker je pograbil tudi ličinke te dolžine. V akvariju z večjimi ribicami sem ga gojil dva meseca, vendar se mi je smilil, ker so mu ribe polovile pred nosom vse vodne bolhe in ličinke. Neki večer sem ga vložil v ga vil z vodo vred v ilovnato skodelico, ki sem jo postavil na odprto okno. To prikljo je izrazil, se po špansko poslovil in odfrčal. Ščipalec je spretel letalec in se hitro izsili, če ne najde dovolj hrane. Pomladi in jeseni ne zapusti vode, pozimi se pa zarije v blato. Pri akvariarjanju med vodnimi rastlinami in v blatu ga čisto vliovimo.

Nekaj prav zanimivega sem zvedel zadnjič, namreč, da se zdravljuje z gledanjem v akvarij rumenica. Pred dnevi je potekal neki Bosanec s preprogami na vrata in mi ponujal svoje čilime in ko sem ga prepričal, da jih ne potrebujem, se je zagledal v akvarij in ga hvalil. Ko sem zanimal njegovo mnenje, da gojim ribice zaradi poznih kuhinjskih uživanj, mi je v teku razgovora razodel, da je to (mislim) je na akvarij) najboljši lek proti rumenici. Pri obujem to važno novico o zdravlilu proti rumenici brez komentarja, prvič ker zdravlje se nisem preizkusil, drugič pa na glede na komentar prišel tudi zdravnik v zadrego. Trdno sem pa prepričan, da se ne bo lotila rumenica akvaristov, ki akvariarji čisto v prirodi in ki preživljajo nešteto lepih uric na svežem zraku, s čimer si osvežujejo dušo in telo. Pri takih dejstvitelnih akvaristih je več kakor gotovo, da jim rumenica ne bo mogla do živga, kajti gibanje v prirodi pospešuje izmenjavo snovi v fiziološkem sistisu, kar je eden glavnih pogojev za zdravlje.

Priporočam pa vsakomur in brez obzira na zdravstveno stanje, da si omisli akvarij, ki mu nudi mirno, tiho, nad vse poučno in zanimivo zabavo. Za one pa, ki bolohajo za dolgočasjem, in za one, ki prihajajo utrjeni od dnevnih naporov v službi domov in ki ne obiskujejo gostin in kavarn, je akvaristovstvo najboljšo zdravlilo in razvedrilo. O. S.

Umor policijskega agenta v Zagrebu

Zagreb, 5. februarja. Č. V pretekli noči se je pripetil na periferiji mesta na koncu Ilce krvav zločin. Okoli 1 ponoči se je vračal dolgoletni nadzornik zagrebških policijskih agentov Dragutin Vacek domov v Čermomerac, kjer ima svojo hišo onkraj Ilške mitnice. Ob koncu Ilce in v početku Čermomerca kjer se nahaja gostilna »Plitvice«, v kateri je običajno zbirališče prostitutk in raznih sumljivih elementov, mu je službojuči stražnik povedal, da so v tem hotelu zbrani neki sumljivi ljudje, izmed katerih je nekdo streljal tudi z revolverjem. Čeprav nadzornik Vacek ni bil v službi je odšel s stražnikom v gostilno ter pričel miriti zbrano družbo. Med tem je eden izmed gostov, mlad človek, potegnil iz žepa revolver ter ustrelil Vaceka dva krat v prsa. Vacek se je takoj zgrudil mrtve na tla. Tretji strel je napadalec oddal sebi v glavo ter je tudi kmalu nato izdihnil. Ugotovili so, da je morilec neki Rudolf Ščurić, ki je bil že večkrat polovsko in sodnijsko kaznovan. Gostje so izpovedali, da je imel pri sebi mnogo denarja in da je poplaval z raznimi dekleti. Policija je uvedla preiskavo, da bi ugotovila od kod je dobil toliko denarja.

Huda avtobusna nesreča

Dubrovnik, 5. februarja. Č. Davi se je na cesti med Dubrovnikom in Gružem pripetila nenavadna nesreča 20 letna hčerka veletrgovca Vragolova se je vračala iz bližnjega Cavtata z dvema svojima prijateljicama v Gruž. Za njima je privozil avtobus Ker je vozil počasi, so se dekleta šele umaknila v zadnjem trenutku, ko je krenil na njihovo stran. V tem trenutku je Vragolova padla v jarek ob cesti tako nesrečno, da je obležala z zgornjim telesom in glavo na cestnici. Avtobus je Vragolovi popolnoma zdrobil glavo tako, da sta bili od krvi obrizgani tudi njeni tovarišici, hčerki kapetana Benića. Zaradi strahotnega dogodka je med potniki nastala panika in so se vsi razbežali. Sofer Menegeko je izpovedal, da ne ve, kako je prišlo do nesreče, ker ni ničesar opazil.

Danes ob 4. popoldne

(večerne predstave odpadejo vsled koncerta)

PAUL ABRAHAMOVA

opereta nežnih ljubavnih čustev, romantike, sladkih arij, divnega petja:

„HALO BABY“

Martha Eggerth, Hermann Thimig, Ernst Verebes, Jakob Tiedtke

Kot dopolnilo najnovejši FOXOV ZVOČNI TEJNIK. — Med drugim zvočno Lillane Harwey na berlinskem kolodvoru pred odhodom v Hollywood

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Ustanovitev društva »Šola in dom« v Novem mestu

Novo mesto, 5. februarja.

Danes ob 15. se je vršil v prostorni dvorani nove ljudske šole velik roditeljski sestanek glede ustanovitve društva »Šola in dom«, ki ga je otvoril s pozdravnim nagovorom ravnatelj meščanske šole g. Anton Mervič. Nato je predlagal za predsednika odvetnika g. Ivana Vašiča, ta pa je podal besedo glavnemu referentu, bivšemu prosvetnemu šefu in predsedniku ljubljanskega društva »Šola in dom« g. dr. Lončarju. Govornik je pozdravil zbrane starše v imenu ljubljanskega društva, se dotaknil upravnih vprašanj šole in pojasnil, zakaj se je društvo ustanovilo. Glavni namen društva pa je gojiti čim tesnejše zveze med starši, učitelji in mladino.

Nato je govoril g. profesor Čopič, ki je obravnaval velik pomen društva, prečkal društvena pravila in se bavil s šolskim proračunom. Ugotovil je, da kaže narod kljub hudi gospodarski krizi veliko uvidevnost za šolo, in je podčrtal neposredne velike koristi, ki jih bodo imeli starši od organizacije. Poročal je še o raznih drugih aktualnih zadevah. Za tem je bil pa

na predlog učitelja meščanske šole gosp. Karla Šterbenka izvoljen pripravljalni odbor, ki mu načeljuje g. dr. Vašič. V odboru pa so notar g. France Mastnak, pisarniški ravnatelj g. Josip Šoban in jetniški paznik g. France Tešar. Zborovanja se je udeležilo okrog 200 roditeljev.

Specijaliteta vina, to metliška je črnina, ki jo Slamič toči! Pridi in naroči!

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama
Začetek ob 20. uri
Ponedeljek, 6. febr.: »Dopust na Francoskem. Red D.
Torek, 7. febr.: Zaprt.
Sreda, 8. febr.: »Zadoščanje, ga. Cathleen. Red C.
Četrtek, 9. febr.: »Slava in njeni mešetarji«. Premijera, Izven.
Petek, 10. febr.: Ob 15. uri: »Carjevič Aleksej«. Dijaška predstava po globoko znanih cenah. Izven.
Opera
Začetek, ob 20. uri
Ponedeljek, 6. febr.: Zaprt.
Torek, 7. febr.: »Nizava«. Red B.
Sreda, 8. febr.: »Pri belem konjčku. Sreda.
Četrtek, 9. febr.: »Morana«. Red D.
Petek, 10. febr.: Zaprt.

Danes velenzacija ob 4., 7. in 9. zvečer

TOM MIX govori!

Velenapeto! — Prvi govoreči film najdrznejšega junaka prerijske divjega Zapada

Tom se maščuje

Kot dopolnilo najnovejši UFA zvočni tekin in šolajna »VEST-NI NOSAC« s

HANSON MOSERJEM

ZVOČNI KINO IDEAL

Svetloba — zdravje — mladost

Zanimivo predavanje dr. Misa — Izredno lep večer „Soče“

Ljubljana, 5. februarja.

Snoči se je v dvorani pri »Levu« vršilo eno najlepših in najzanimivejših predavanj, kar jih je »Soča« priredila letos doslej: g. dr. Franta Misa je na svoj znani poljudno poučni in šegavi način govoril o temi »Svetloba, zdravje, mladost«. Dvorana je bila natrpana polna in ob umetniško dovršenem sodelovanju okteta »Ljubljanskega Zvonca« je bil to v resnici izredno lep večer.

V imenu »Soče« je predavatelja pozdravil s toplimi besedami g. Sfiligori, nato pa je živahno akklamiral dr. Misa prišel svoje obilno zajeto predavanje, ki ga moremo podati le v kratkih, skromnih oblikih.

O postanku zemlje in o rojstvu prvega življenja na nji nam je prav malo znanega. Le to je gotovo, da se je zemlja kopala v žaru solne svetlobe, ko se je prva živa stanica rodila na nji. Vsako življenje je vezano na sonce in v preprostem razumevanju tega dejstva so vsi primitivni narodi solnce molili kot božanstvo. Solnčna svetloba je bila človeku in narodom od nekdaj življenje, zdravje, toplota, moč, lepota, ljubezen in sreča. Kakor rastlina, tako tudi človek ne more živeti v temi in žival in stinktivno išče solnce, ki ji daje silo in leč rane. Zdravljenje s svetlobnimi žarki, kakor jih nudi narava sama, se je vršilo že pred davnimi stoletji. Moderna znanost pa je odkrila celo vrsto načinov, na katere se vrši zdravljenje z umetnim svetlobnim žarjenjem.

Solnce je pravil žarenja. Ogenj, ki ga je človek ustvaril v davnini, da je z njim nastopil pot civilizacije, je njega drugi vir. Električna žarnica, tretji vir svetlobnega žarenja, pa nam daje tudi celo vrsto nevidnih zdravilnih žarkov, katerih odkritje je izredno obogatilo sodobno medicino (Röntgen, radij). Tu je predavatelj z nazornimi izvajanjem obrazložil značaj teh žarkov, ki so v bistvu — kakor žarenje vsakega svetlobnega izvora — elektro-magnetni pojav, in predložil tehniko njih analize. Ko je govoril o ultravioletnih žarkih, je predavatelj posebej poudaril, da te zdravilne žarke tudi najtanjše steklo zadržuje (zadeva odprti in zaprti oken). Ko je po spoznanju električne energije medicinska našla metode, da je ločila zdravilne žarke od strupenih, ki jih prav tako izžareva vsak svetlobni vir, je našla sredstva za zdravljenje tudi prej neozdravljivih bolezni (n. pr. rak).

Nad vse zanimivo so bila predavateljeva izvajanja o postanku zemlje in prvega življenja na nji. Solnce smo dolžni za naš začetek, obstoj in zdravje. Svetloba s pomočjo klorofila (rastlinske zelenice) ustvarja v sintezi s mrtvimi prvimi zemlje živo življenje. In kar je rastlini klorofil, je živali in človeku hemoglobin (rdeče barvilo krvi). Kakor klorofil vpija žarke, ki so potrebni obstoju rastline, tako to dela pri živali in pri človeku hemoglobin.

Zivljenje je boj, ki v njem človek zmerom podleže — s smrtjo. Z razvojem civilizacije je življenje sicer postajalo zmerom lažje, obenem pa se tudi zmerom bolj oddaljuje od narave. Zdravje pa se da zmerom doseči samo s strogim upoštevanjem naravnih zakonov. Živimi primeri iz medicine in iz življenja je dr. Misa živahno dokazoval, kakšna čudovita moč je v solncu in svetlobi. Športni zdravilni pripomočki, naj se športniki, ki stremijo po zdravem telesu in po dobrih uspehih, redno dajo umetno obsejati. Tovarni, ki investira nekaj za vzgledno svetlobno ureditev delovnih prostorov, se ta strošek bogato rentira v večji produktivnosti delavcev. Svetloba ima silen vpliv na živčevje, zdravi nervoznost in druge bolezni ter veselo in zdravo dviga razpoloženje. Zobjni zdravilni pacijentom z ultravioletnimi žarki lajšajo bolečine in zdravijo, krepijo zobe.

Svetlobno žarenje zdravo učinkuje na vse organe. V prostorih, kamor solnce ne seže, je bolezen doma. Strašne so bolezni teme: rahitis in tuberkuloza. Pomankanje solnce pač najtežje zadeva otroke, čigar mladi, rahli organizem je najbolj žejni svetlobe. Zato bi moral biti vsak otrok tudi pozimi deležen ultravioletnih žarkov, ki mu jih namesto solnce lahko nudi kremenca svetilka. (Mestna občina premore dve taki svetilki in je lani izvršila z njimi 18.900 obsevanj.) Moderna tehnika je izmislila tudi posebno steklo, ki prepušča zdravilne žarke (Vitasol). Vse moderne sole in vsi zavodi, po katerih se mudijo otroci, bodo morali biti polagoma opremljeni z okni iz tega stekla. Zlasti pa je treba bivanje otroka iz zaprte hiše čim bolj preseliti na prost. In pa s pretežno obleko bi ljudje ne smeli zdravilnim žarkom preveč zapirati poti do telesa. Žarki kremenca svetilke se dandanes prav uspešno zdravijo tudi pljučna kožna, kirurška tuberkuloza in druge težke bolezni. S številnimi žalostno veselimi prigodami je predavatelj pona-

zoril vlogo bacilov v življenju človeka in borbo svetlobe z njimi. Z nekaterimi žarki lahko bacile v najkrajšem času ubijemo, povsem odstraniti pa jih nikdar ne bomo mogli s sveta: zmerom bo pač še ostalo na svetu neka, tema.

Prav zanimiva so bila izvajanja o žlezah notranje sekrecije — o žlezah, ki svojih sokov ne izločajo na ven, temveč v kri in v telo (gola, thymus, pinealna žleza itd.). Ta notranja sekrecija je odločilnega pomena za zdravje in počutje človeka, za njega rast in inteligenco, za življenje in smrt. Tudi na žleze notranje sekrecije imajo ultravioletni žarki silen zdravilni vpliv.

Od vseh cvetlic je človeško dete najbolj potrebno solnce, pravi stara modrost.

In s klicem: K solncu! je dr. Misa zaključil svoje izčrpano, poldrugo uro trajajoče predavanje, ki ga je občinstvo do kraja napeto poslušalo in ki smo ga mogli podati le v skopem izveščju.

Predavatelju so se v toplih besedah zahvalili gg. podpredsednik Sancin, Sfiligori in Urbančič. G. Urbančič se je s kratkim nagovorom spomnil tudi obletnih velikih klicarjev Strossmayerja, sv. Save in Valentinca Vodnika, ki so se praznovali te dni.

Oktet »Ljubljanskega Zvonca« pa je s svojo čudovito pesmijo tako dvignil razpoloženje, da je bil ta večer »Soče« tako lep, kakor so redki podobni večeri v Ljubljani.

Zbor naših ribičev

V soboto zvečer se je vršil v Mikličevem hotelu v Ljubljani občni zbor Ribarskega društva. Predsednik narodni poslanec g. Rado Pustoslavšek je pozdravil zborovalce, posebno zastopnike bratskih društev predsednika prof. g. Cotic in tajnika g. Gajška iz Maribora in tajnika g. Zdojčka iz Celja in g. inž. Jelajina in pa za naše ribiško veleposlanstvo večletnega predsednika RD primarija g. dr. Robida.

V uvodu je omenil predsednik veselo vest, ki jo je dobil od ministra g. Demetroviča, da bo v kratkem predložil parlamentu nov ribarski zakon, v katerem so upoštewane vse želje naših ribičev. Predsednik se je spomnil tudi v preteklem letu umrlih članov RD g. dr. Vladimira Harle in Josipa Piškurja, čijih spomin so zborovalci počastili.

Tajniško poročilo je podal g. Malenšek, blagajniško pa v odsotnosti g. inž. Tavčarja, ki je bil službeno zadržan, g. Sulgaj, višji inšpektor.

Za vzorno delo eta prejela tajnik in blagajnik poleg absolutorija tudi posebno zahvalo.

Predsednik je omenil, da bo kmalu osnovana tudi Zveza ribarskih društev. V njej bodo združena vsa tri društva iz Celja, Ljubljane in Maribora, kar gotovo pomeni velik napredek za sportne ribiče. To bo pa tudi pripomoglo h gospodarskemu napredku našega ribištva.

Ker tudi oblastva spoznavajo, kako važna je organizacija ribičev, so obljubila, da bodo društvo podprla na ta način kakor SLD, namreč da bodo včlenjeni ribiči dobivali cenejše ribiške karte kakor pa oni, ki niso včlenjeni. Tako bo stala ribiška karta za plemenite ribe za člane LRD Din 20, prodaja vstopnic (sedeži Din 5.—, stojišča Din 3.—) vsak dan popoldne od 14.30 do 18. v klubskih prostorih T. K. »Skalec«, palača »Grafike«, Masarykova 14/II.

»Arijana« z Elizabeto Berngerjevo se danes v Elitnem kinu Matici. Že kmalu ni kak film iz sporeda ZKD tako ugajal občinstvu kakor večer predvajanja filmske vedeled »Arijana« z Elizabeto Berngerjevo. Ime Berngerjeve je vplivalo tako privlačno na vse tiste kinematografske obiskovalce profinjenega okusa, da je bila večerajšnja predstava v Elitnem kinu Matici ob 11. dopoldne skoroda razprodana. Arijana, posebej priljubljena po umetnici najvišjih kvalitet, je podana tako naravno in iskreno, da lahko po vsej pravici imenujemo to eno najboljših vlog od črne umetnice. Tudi njen partner Rudolf Forster je izklesal iz svoje vloge mojstvo, ki bo ostala nepozabna. Zato je tudi uspeh filma povsem razumljiv in publika je odhajala z željo, da bi videla še mnogo takih filmskih predstav. ZKD bo zato film »Arijana« obdržala na sporedu še danes in 14.5. uri. Vsi ti, sti, ki si krasnega filma doslej še niso ogledali, naj to danes prav sigurno stori.

Dan lepe knjižice. Opozorjamo na prodajo vstopnic v Matici knjižarni za slavnostno akademijo v Unioni jutri zvečer! Poleg koncerta Ljubljanskega godalnega kvarteta bo govorilo več književnikov o knji kot vzgojitelji. Vstopnice od 5 do 15 Din. Društvo »Krtac«, Zveza kulturnih društev, Zveza kmečkih fantov in deklet, Jugoslovanski ženski savez.

Ribarski strokočnjak je izročil pozdrave banovinske oblasti in vzpodbujal zborovalce k nadaljnjemu napredku in delu.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Danes ob 4., 1/2.8. in 9. uri

GRETA GARBO

v divnem, nepozabnem vefilmu:

„Divje orhideje“

Kot partner

Nils Asther

Cene najnižje: Din 2.—, 4.— in 6.—

Objave

Pogreb g. Franca Pavška. Truplo pokojnika prepelejo danes iz Krškega v Ljubljano, kjer bo pogreb danes ob pol 15. uri iz kapele pri Sv. Križu.

Zveza nastavnikov gimnazij, sekcia za dravsko banovino bo imela redni občni zbor v soboto dne 11. t. m. ob 10. dopoldne v telovadnici I. državne realne gimnazije (realke) v Ljubljani.

Spored nocojšnjega koncerta violinista Karla Rupla. 1. Beethoven: Sonata v F-duru, 2. Mendelssohn: Violinski koncert v e-molu. Po odmoru kot 3. točka sporeda Stravinskega Preludij in Rodno, Mihaudov ples Sumare v priredbi Levjevji in Fallov moderni ples v priredbi Kohnskega. Sklepno točko sporeda tvori Saint-Saensova Introduktia in Rondo Capriccioso. Violinist Rupel je znan kot prvovrsten umetnik, zato obisk njegovega koncerta najtopleje priporočamo. Koncert bo v Filharmonični dvorani. — Začetek točno ob 20. Vstopnice v Matici knjižarni.

Ljubljanska drama. Nocoj se uprizaro veselejša »Dopust na Francoskem«, ki je pri vseh dosedanjih vpriporitvah izvrstno uspešna. Zasedba: Nablocka, Medvedova, Levar, Gregorin, Drenovec, Zeleznik, Cesar in Plut. Režija je Sestova, za D.

Ljubljanska opera. Ob koncu tedna bo baletni večer, katerega je naštetil za našim baletnim ansamblom naš umetniški plesni par Pia in Pino Maklar. Baletni večer bo obsegal tri dele: v prvem delu se pleše znani balet »Punkas«, drugi del obsega solistične nastope umetniškega para Pije in Pina Maklarja, v tretjem delu pa je z vsem ansamblom pester baletni diverzement, za katerega je napisal novo plesno glasbo kapelnik dr. Švara.

O afriškem Visokem Atlasu priredi v torek 7. t. m. T. K. »Skalec« skioptično predavanje. Predaval bo znani naš alpinist in predavatelj g. dr. Oskar Reya, ki se je povzpel na najvišji vrh tega gorvoja Tubkal, visok 4170 m, v glavnem grebenu Visokega Atlasa in na drugi najvišji vrh Likumt, visok 3910 m. Na podlagi številnih skioptičnih slik nam bo prikazal lepoto tega, Slovenem še neznanega velegorja in življenje atlaških prebivalcev, posebej še tamošnjega berberskega plemena Sileh, med katerimi je preživel dva tedna. To plemo je še napol divje in v etnografskem oziru nad vse interesantno. Planinci in prijatelji prirode, podprimo s številnim obiskom na predavanju delo in stremljenja našega domačega alpinista in znanstvenika. To je poleg drugega tudi naša nacionalna dolžnost. Predavanje bo v dvorani Delavske zbornice ob 20. Prodaja vstopnic (sedeži Din 5.—, stojišča Din 3.—) vsak dan popoldne od 14.30 do 18. v klubskih prostorih T. K. »Skalec«, palača »Grafike«, Masarykova 14/II.

Arijana« z Elizabeto Berngerjevo se danes v Elitnem kinu Matici. Že kmalu ni kak film iz sporeda ZKD tako ugajal občinstvu kakor večer predvajanja filmske vedeled »Arijana« z Elizabeto Berngerjevo. Ime Berngerjeve je vplivalo tako privlačno na vse tiste kinematografske obiskovalce profinjenega okusa, da je bila večerajšnja predstava v Elitnem kinu Matici ob 11. dopoldne skoroda razprodana. Arijana, posebej priljubljena po umetnici najvišjih kvalitet, je podana tako naravno in iskreno, da lahko po vsej pravici imenujemo to eno najboljših vlog od črne umetnice. Tudi njen partner Rudolf Forster je izklesal iz svoje vloge mojstvo, ki bo ostala nepozabna. Zato je tudi uspeh filma povsem razumljiv in publika je odhajala z željo, da bi videla še mnogo takih filmskih predstav. ZKD bo zato film »Arijana« obdržala na sporedu še danes in 14.5. uri. Vsi ti, sti, ki si krasnega filma doslej še niso ogledali, naj to danes prav sigurno stori.

Dan lepe knjižice. Opozorjamo na prodajo vstopnic v Matici knjižarni za slavnostno akademijo v Unioni jutri zvečer! Poleg koncerta Ljubljanskega godalnega kvarteta bo govorilo več književnikov o knji kot vzgojitelji. Vstopnice od 5 do 15 Din. Društvo »Krtac«, Zveza kulturnih društev, Zveza kmečkih fantov in deklet, Jugoslovanski ženski savez.

Tragična smrt uglednega Vičana

Pri padcu se je nabodel na nož, ki se mu je zapil v srce

Ljubljana, 5. februarja.

Rožna dolina in Vič sta danes pot vtiskom strašne nesreče, katere žrtev je postal v noči od sobote na nedeljo ugledni hišni posestnik 55letni Jakob Rihar z Viča št. 105. V soboto okrog 18. je odšel Rihar z doma, češ, da gre k trgovcu po tobak in razno dugo blago. Odsel je, toda domov in se ni vrnil voč. Pri trgovcu se je zamudil nekaj časa, okrog 19.30 pa se je vračal po bližnici, ki drži čez Kristanovo posestvo, proti domu.

Zena Marija ga je čakala doma, toda njeno čakanje je bilo zaman. To se ji je čudno videlo, ker je bil mož zelo soliden in ni nikoli izostajal od dela. Slutila je nesrečo in vso noč ni zatisnila očesa. Proti jutru okrog 4. je pa vstala, zbudila v hiši stannjočega oženjenega sina in mu povedala, da se oče še od snoči ni vrnil domov. S sinom in njegovo ženo je nato

odšla zdoma, iskat moža, odnosno očeta.

Odsli so proti omenjeni trgovini. Ko so pa prišli v bližino železniške proge, so naleteli na Riharja, ki je ležal sredi pota vznak. Bil je pa že mrtev. Zena Marija je o tragični smrti moža takoj obvestila policijsko stražnico na Viču, ta pa policijsko upravo. Z uprave sta nato odšla zdravnik g. dr. Avramovič in dežurni uradnik g. Tomič. Ko so mrtveca preiskali, so ugotovili, da je postal žrtev nenavadne nesreče. Pokojni Rihar je namreč pred svojim odhodom vzel s seboj velik kuhinjski nož in ga vtaknil v notranji žep suknjiča. Nesreča je hotela, da je sredi pota padel in se nasadil na nož, ki se mu je zapil naravnost v srce. Nesrečnik je bil tak mrtev. Komisija je odredila, da so prepeljali mrtveca na njegov dom. Tragična smrt Jakoba Riharja je vzbudila splošno sočutje.

Ljubljanska nedelja

Ljubljana, 5. februarja.

Južno vreme, ki je prevladovalo ves minili teden, se je držalo tudi čez soboto in današnjo nedeljo. Vse vremenske napovedi in poročila iz raznih krajev Gorenjske in Dolenjske so se glasila: jug, smuka neugodna, sneg kopni. Zato je razumljivo, da je večina smučarjev ostala doma. Le nekateri neugnani so zaupali ugodnim vestem, ki so prišle z Jezerskega in iz Kranjske gore, pa so jo ubrali v te kraje. Ker so tudi izletniki ostali doma, je bilo seveda v Ljubljani živahnejše kakor ob drugih nedeljah. To se je poznalo že na dopoldanski promenadi, še bolj pa popoldne. Precejšnji del bil obisk nogometne tekme na igrišču Primorja, o kateri poročamo na drugem mestu.

Sicer je pa potekala nedelja v Ljubljani prav mirno brez neugode. Tudi na policiji niso imeli opravkov. V bolnico danes niso sprejeli nikake žrtve nesreče.

Zbor železniških staroupokoencev

Danes ob 14. so zborovali v steklenem salonu pri »Levu« železniški staroupokoenci. Udeležba je bila izredno dobra. Predsednik g. Salamon je v uvodu vse toplo pozdravil, nato pa orisal delo, ki ga je izvršilo društvo v minilem letu. V glavnem se je borilo za izboljšanje eksistenčnega položaja staroupokoencev, zlasti da se zvišajo pokojnine in da se prizna pravica neomejenih režijskih kart vsem železniškim upokoencem.

Tajnik g. Anton Jernejčič je povedal, da šteje društvo 606 članov. 12 jih je med letom umrlo. Kako je bilo društvo delavno, je najbolj razvidno iz dejstva, da je na raznih mestih za člane posebno posredovalo 405 krat, poleg tega pa poslalo 12 deputatov na razna oblastva, dve od teh tudi v Beograd, iz blagajniškega poročila blagajnika g. Franca Jernejčiča je razvidno, da so znašali društveni dohodki 13.598 Din, izdatkov pa je bilo okrog 14.000 Din. Po poročilih funkcionarjev, ki so bila vsa z odobravanjem sprejeta ter je bil odbor podan absolutorij, so sledile volitve, pri katerih je bil soglasno in z ovacijami izvoljen ves stari odbor s predsednikom g. Salamonom na čelu.

V nastali debati se je poudarjalo, naj se društvo, še bolj intenzivno bori za interese upokoencev, katerih posamezniki prejema-jo samo 2 Din na dan, predsednik je pa apeliral na podeželske društvene zaupnike, naj bodo pri pobiranju članarine bolj točni.

Abrahamova opereta

„Halo, Baby“ v kinu Matici

Danes so bili sprito za izlete neprimerne- nega vremena tudi kinematografi deležni precejšnjega obiska. Zlasti je ugajala občinstvu velika zvočnofilmska opereta Paula Abrahamaja »Halo, Baby«, ki jo je začel predvajati Elitni kino Matica. Režiral je to opereto, prijetno po vsebini in glasbi, Victor Janson, a v glavnih vlogah nastopajo ljubka Martha Eggerthova in znani dobri igralci Hermann Thumig, Ernst Verebes, Fritz Kampers in Jakob Tiedtke. Vsebinska je naslednja:

Mala Anni Müllva je srečna, ker je naposled dobila nameščenje. Prodaja vozne listke za podzemsko železnico. Tovariš Hugo se vanjo zaljubi na veliko žalost Cilly, prodajalke cigaret na isti postaji. Nekdo pride mladenič, da v zadnjem trenutku kupi vozni listek. Signal za odhod. Mladenič skoči v voz, a Anni za njim, da bi ji plačal vozni listek. Vse zaman. Sama mora nadomestiti škodo. Kdo je ta mladenič? Poštni pilot Hans Mayer, ki redno prihaja v poslednjem času na vzletišče. Baš pripoveduje tovarišem, kako se je zaljubil v dražestno blaginčarko, ki ji je ostal dolžan vozni

Bohemski karneval SK Ilirije

Prav srečen dan si je izbrala SK Ilirija za svojo predpustno prireditev, tradicionalni bohemski karneval, ki se je vršil v soboto zvečer. Prve dni po prvem je pač najbolje. Poleg tega so imeli prireditelji srečo, da so smučarji ostali doma. Prireditve je posetil tudi župan g. dr. Dinko Puc s soprogo. Kakor običajno, se je tudi to pot Ilirija potrudila in je prav okusno dekorirala dvorano Uniona, ki so jo krasili štešeti kromi lampkončki. Ves strop je bil preprežen s korlandoli, ki so padali v serpentinah navzdol. Oder je okupiral izvrstni jazz Ronny, ki danes po pravici uživa sloves najboljšega plesnega orkestra v Ljubljani. Pod zvoki tega, 11 mož močnega orkestra se je publika kmalu razgibala. Se bolj se je pa razpoloženje stonjevalo, ko je okrog 10. plesni mojster g. Jenko privedel v dvorano okrog 100 mask.

Ob polnoči je razsodišče prisodilo prvo nagrado, lepo cvetlično vazo, najoriginalnejši maski gđi. Oči Krasnovi, drugo pa gđi. Elzi Janovski iz Ljubljane. Nagrada je bila tudi skupina originalnih kmečkih dečkov z izvrstnimi maskami, ki so bile deležne splošnega priznanja. Skupina se je nazvala »Sex Appeal«; sestavljale so jo gospe Hittijeva, Virantova, Rauchova, Čuhova in Šinkovčeva ter gđici. Pajničeva in Zabukovčeva. V komisiji so bili režiser Debevc, inž. Hus, Tone Kos, Rajko Kos in plesni mojster Jenko.

Obrotniški ples

Na večer od sobote na nedeljo je imelo ljubljansko obrtništvo plesno prireditev, kateri je bila priključena revija takih damskih toalet, ki bodo prišle letošnje leto v modo. Prireditve je posetilo toliko obrtnikov, da dvorana Kazine do sedaj še ni bila nikoli tako polna. Mize so bile postavljene in zasedene tudi na galeriji.

Jazz Sonny boy je za uvod zaigral nekaj koncertnih komadov, nato so pa pevci mojstri zapeli res dobro nekaj pesmi. Naposled je sledila otvoritev plesa in so tvorile prve tri pare naslednje dame in gosposdije: ga. Vindmarjeva in g. Pičman, ga. Pičmanova in g. Ivan Simenc, ga. Motreva in g. Geyer.

Ob desetih je bila modna revija in je g. Kunstler poljski njen pomen z naslednjim nagovorom: »Spoštovani gostje, otvarjam današnjo modno revijo, na kateri Vam pokažemo najnovejše modele oblek za dame, nadalje zadnjo modo frizur, čevljev in drugo. Vse pokazane predmete so nam dali na razpolago naši priznani obrtniki, da s tem podprejo in pripomorejo naši prvi plesni prireditvi do sijajnejšega obrtniškega značaja. Istočasno hočemo vzbuditi potrebo po obrtnih izdelkih pri kupcih, katerih mnogi mislijo, da pri nas v domačem mestu obrtniki nismo zmožni ustvarjati kvalitetnega dela.

Obleke, krzno, čevlje, klobuke, rokavice in izdelavo frizur so oskrbele tvrdke: damski modni atelje Hitty, pletenin tvrdka Kos, krznarska tvrdka Rot, damska klobučarska Sark, rokavičarna Perko, čevljarina Rozman in frizerski salon »Vena«. Vsi izdelki so bili zelo elegantni ter so dobila lepa oblačila nošena od postavnih predvajalk, nedeljeno zaslužen priznanje. Splošno želja je bila, da se tako kazanje novih obrtniških izdelkov uvede v vsakoletno prireditev tega društva.

Ob dvajsetih uri je bila po pevskem nastopu otvorena borza za plesne pare po številkah. Kot najoriginalnejša para sta bila izbrana in obdarovana dva para. Za kraljico nageljnove je bila izvoljena ga. Zakarijeva, drugo, tretje in četrto darilo so pa dobile ga. Pičmanova, ga. Kastanatosova in ga. Bizjakova.

Mihael Erdödy:

Angleščina

Povedal vam bom, kako sem se v štirindvajsetih urah naučil angleščine. Daljšega uvoda ne bom delal, le to naj povem, da sem bil takrat čisto »suh«. Tej ugotovitvi bi sicer morala elegantna, po najnovejši modi ukrojena obleka lahko ugovarjala, toda omenim naj še to, da sem jo dal napraviti pred tremi meseci in da krojaču še nisem plačal zanj niti vinarja.

Letovišč, kjer sem prebival, je bilo prenapolnjeno z ženskami. Moj prijatelj, ki je bil prišel tja že teden dni pred mano, pa se je v njem že precej dobro spoznal. Zato mi je bil dober kazipot.

»Ali vidiš onega svetlolasega anglečaka?«

»Očarljiv je, pri moji veri!«

»Lahko bi pri njej poskusil. Seveda moraš znati dobro angleško.«

»Lepi ženski na ljubo se naučim tudi hotentotščine, če je treba. Kako pa veš, da je Angležinja?«

»Ogovoril sem jo. Njen smehljaj je

mnogo obetal, toda po njeni prvi besedi se je moj grad v oblaki podrl.

»Niti besedice madžarščine ne razume.«

»To je pa res zelo neprijetno.«

»Kupil sem si knjigo »Angleščina v štirindvajsetih urah« in si mislil, da se bom hitro naučil nekaj besed in stavkov, ki jih bom potreboval za prvo silo, toda — saj veš, da imam precej trdo butico ...«

»Kam pa si dal potem tisto knjigo?«

»S seboj jo nosim. V površnikovem žepu jo imam.«

»Sem z njo! Bodi prepričan, da bom jutri ob tej uri čebjal svetlolasemu anglečku na uho najavbljivejše angleške besede. Ali mi verjameš?«

»Ne!«

Vso noč sem se učil besede na izust. Jutranji polmrak me je dobil v parku. Ležal sem na trebuhu na klopi s knjigo »Angleščina v štirindvajsetih urah« v roki. Opoldne sem znal že vse pravilne glagole. Tudi veznike sem že prebavil. Ob njih se mi je zbudilo upanje, da se bodo kmalu izpremenili v veznike razmerja. Ob pol treh mi je sporočil prijatelj, da gre najina obože-

vana lady, zatopljena v svoje misli, proti teniškem igrališču. Ob takem času in ob taki priložnosti se človek najlažje prislini neznanim dami.

»Ali si pripravljen?«

»Yes!« sem odgovoril z angleško ravnodušnostjo.

»Torej dvignimo zastor. Izza drevesa bom opazoval, kakšen bo konec.«

S škodočelnim nasmeškom je šel, toda že naslednji trenutek je moral uvideti, da je bila ta škodočelnost odveč. Uvideti je moral, da je moja podjetnost kronana z uspehom. Ni mogel verjeti svojim očem, ko je videl, da se nisem samo seznanil z milostno gospo, temveč da sem se celo pogovarjal z njo in ji naposled poljubil dražestno ročico, kar mu je bilo že preveč. Vedel je, da bi se gospa, ki si po tako kratkem času brez družbe pustila poljubiti roko, pustila poljubovati v sobi na usta.

V resnici se je stvar zgodila malo drugače. Snel sem klobuk z glave.

»Play, Miss wither ...«

Nisem mogel nadaljevati, kajti mi-

lostljiva me je prekinila z nasmeškom:

»Čemu lomite angleščino, ko ste vendar Madžar!«

Cudil sem se.

»Vi govorite madžarško?«

»Da.«

Sportna nedelja

Primorje — na pol pota v ligo

Včeraj je v prvi kvalifikacijski tekmi za vstop v nacionalno ligo Primorje pičlo, toda zaslužno zmagalo nad Ilirijo — Obisk je bil rekorden — Gole so zabili Erman in Sočan za Primorje, Unter za Ilirijo

Ljubljana, 5. febr.

Čudno naključje je hotelo, da se je za prvi veliki nogometni dogodek na ljubljanskih tleh pripravilo celo letošnje muhasto vreme. Komaj teden dni je tega, ko so po vsej okolici, še bolj pa do bližnjih in dalečjih gričih ter hribov vriskali smučarji, od tedaj pa je snežna odeja kar vidno jemala slovo in do danes so vsaj v Ljubljani ostali po njej le sem in tja žalostni sledovi. »Dolce« so morale v kot in kot nalašč.

Je prišlo onim nočim, ki bi bile sicer morda le pohitelo v belo naravo, da je bila na programu važna nogometna prireditev, ki naj bi do polovice odločila, kateri izmed ljubljanskih predstavnikov — Ilirije in Primorja — bo v letošnji sezoni prevzel častno nalogo in zastopal Ljubljano v nacionalni konkurenci za najvišji nogometni nivo.

Se nikoli, odkar se ta dva »večna« nasprotnika borita za nogometni primat v Ljubljani, ni bilo za njuno srečanje na zelenem polju toliko zanimanja kot danes. Znamo dogodki za zeleno mizo, katerih izid je znova opredelil vse njame prijatelje na

dva strogo ločena in tembolj zavedna tabora, so z vso svojo tehnostjo poskrbeli za

improvizirano reklamo,

ki je daleko presežala običajno iznajdljivost vsakokratnih aranžerjev. Zadnje dni pred tekmo sta iz obeh taborov izšla še dva živobarvna letaka, ki sta še vsem onim, ki jim je sicer naš nogomet, še manj pa zmagata tega ali onega, deveta briga, v dosedaj nenavadni obliki obrazložila stališče obeh strank v vprašanju tolikokrat izgovorjene »fuzije«. Za dogodek se je po vsem tem začela zanimati najširša javnost in zato ni čudno, če smo danes med publiko opazili gledalce, ki so pač prišli mnogo manj zaradi sporta in mnogo več zaradi drugačnih senzacij. Ta okolnost — kakor tudi navzočnost za Ljubljano visokega števila varnostnih organov — je vrgla na današnji »derby« nekoliko mračno luč. Upajmo, da je bil to samo prehodni pojav in da se bodo naše sportne razmere v teku dogodkov spet pomirile. Takrat bomo obema kluboma za takšen obisk, kot sta ga imela danes, čestitali z obema rokama!

Primorje : Ilirija 2:1 (0:1)

Naš nogomet je imel po dolgem času zopet svoj praznik. Kmalu po dveh so se začele valiti proti igrišču Primorja na Tyrsevi cesti goste množice sportnih entuziastov in že davno pred napovedanim začetkom ob treh je bil okvir nogometnega četverkotnika »zaseden«; in še so prihajali ljudje! Vsega jih je bilo mnogo nad tisočpetsto.

Po neuspelem poskusu, da bi se »večna« rivala spojila v eno, je bilo treba vgrizniti v kisljavo jabolko in tvegati, kdo je boljši, komu od obeh moštev pripade častna, pa tudi težka naloga, da bo zastopal slovenski nogomet v nacionalni ligi. Vreme je bilo kar se pravi idealno, topel jug je pospravil sneg trud uprave pa še njegove ostanke, tako da je bilo tudi igrišče samo res prvotno. V teh okoliščinah je bil v naprej zagotovljen regularen potek igre, razen tega je bila rediteljska služba skoro odlično organizirana: po tistem: »Predvideti se pravi dobro upravljati.« Treba je priznati, da se je tudi občinstvo, ki je razumljivo živo sledilo poednim fazam igre in bilo po starem običaju dobrodušno ločeno v dva tabora, vedlo ves čas igre naravnost vzorno.

Nastop

Iz previdnosti je zostala predtekma, tako je že skoro polnoštevilno zbrano občinstvo že komaj pričakovalo začetka. Prvi aplavz so prejeli stražniki, ko so se tik pred začetkom plasirali na odkazana jim mesta. Takoj nato se je pojavilo na igrišču moštvo Ilirije v postavi:

Kervina - Jančič, Berglez - Unterreiter, Varčič, Golobček - Zadel, Svetic, Košak, Lah, Pfeifer

Severna stran je »svoje« moštvo sprejela z viharim aplavzom, po par sekundah je posegla vmes tudi južna stran in prav tako toplo pozdravila »svoje« črno bele. Ti so nastopili v tej formaciji:

Starč - Sabla Vinko - Sočan, Slamič, Pišek II - Jug I, Erman, Lute, Franci, Uršič.

Po običajnih formalnostih sredi igrišča, ki so jih opravili sodnik g. Lepac in oba kapetana Varčič in Sabla, je I. s početnim udarcem takoj pred golom Primorja. Dvojbo Sabla-Pfeifer konča s kotom za I., ki ga bije Pfeifer, Slamič pa ležerno odbije; žogo prestrže Unterreiter in kar iznenada udara na gol: po preteku prve pol minute je

I. v vodstvu z 1:0!

Šele po tej presenetljivi uverturi pride igra v pravi tek in prve minute izvede P. nekaj nenevarnih napadov. Že v 6. min. do-seže I. drug kot. Zadelovo žogo prejme Franci in preko Piška pride do Juga, ki drvi z njo sam po vsej polovici igrišča. Obotavlja se s strelom, pa ga prestrže Jančič in tako gre prva ugodna šansa P. po vodi. Ponovni napad P. konča v rokah Kervine, nato doseže Zadel v neenaki borbi z Vinkom in Piškom tretji kot za I. Z oglja točke tokrat Unterreiter, toda obramba P.

se je žrtvovati v korist morale belcev v našem mestu. Uprla se je le zdravniškemu pregledu, prav za prav pa nihče od študentov ni dožil nje in torej ni bilo za to prav nobenega povoda. Samo meščani mesta Eagle-Point bi se je radi iznebili. Bila je lepa in povrhu še mulatka. To je bilo dovolj.

Kmalu po teh spletkah sem nekoč moral iti v mesto po vsakojake risarske potreščine. Na Glavni ulici me je nekdo poklical. Bil je Koleman, ki je z nekim sošolcem tekkel za menoj. Na najostudnejši način sta se norčevala iz nesreče, ki je zadelala ubogo Matildo. Bil sem slabe volje in zato sem molčal. Šli smo mimo cerkve in smo ravno hoteli zaviti v ulico, ki se ji pravi »Črnske vrste« in ki vodi iz črnske četrti v drug del mesta, ko se je namah pred nami pojavila Matilda. Na sebi je imela temno sinje krilo, jopico z odprtim vratom in z rdečo iglo na prsih. Njen žalostni pogled jo je delal še lepšo, kakor je bila tako.

»Dick«, je dejala, »Dick Koleman, mar ne veste, da me bodo nocoj izgnali iz mesta, ker sem baje okužena? Mar ne veste, da je to najostudnejša laž? Koleman je bil ves zmeden, gledal je kakor kak najbolj bedast oven. S pomilovanjem sem ga opazoval. Namah pa je zakričal:

pošlje v out. In zopet je P. spredaj. Franci da idealen predložek Ermanu, ki povzame volley, ali žoga gre s podboja na podboj in se od Kervine odbije ven, v dveh minutah dve zamujeni priloiki! Poteka šele deveta minuta in počasi prehaja premoč P. v polju do vidnejšega izraza. Ilirijanska obramba dela s polno paro, branilca sta na mestu in je zlasti opaziti dober in miren start Bergleza. Halfi I. ubirajo izrazito defenzivno taktiko, drže krili, branilski par, ojačen z Varčičem, pa sredino. Igra se po večini med sredino in ilirijansko kaz. črto, toda taktika I., ki vpriparja krepke sunke po krilih, bi bila nevarnejša, če bi bil center njenega napada odločnejši. V gneti pred golom I. je napad P. brez moči, redko pride kateri napadalec do čistega strela in še tedaj trdi žoga na sto in sto ovir. V 22. min. poda Slamič iz prostega strela prav lepo Ermanu, ta pa pošlje iz ugodne pozicije preko žoge zepet neiskoriščen priloiki! V 26. min. rezultira prvi kot za P., pa konča v autu, in nekaj minut pozneje riskira Pfeifer od daleč strel na gol, prav za prav prvi resnejši poskus iz za gola v prvi minuti. Sodnik piska Vin. kov foul na Košaku, obramba P. napravi zid, Košakova bomba se od zida odbije v kot, ali sodnik da »avt«-ke. Kmalu nato je opasno pred golom P., Pfeifer dobi v čisti situaciji žogo — to se mu v bodoče ne bo zlepa pripetilo — toda Starč prepreči prvo ilirijansko zrelo situacijo. Nadaljuje se napadi P., Erman zaman poskuša sredo s prostim strelom, končno v 40. min. se P. nasmešne sreča: Lute krasno predloži pollevo, v eksekuciji tik pred golovo črto sta si Uršič in Erman v ostru konkurenci, pa porine Golobček kot tertius gaudens v kot. Strelja Uršič, Varčič ubrani za glavo, potem potegne Košak solo, pa se prežgoda odloči in žoga postane Starčev plen. Zadnje minute je sicer P. zopet v napadu, toda po sodnikovem pisku je

POLČAS 1:0 ZA ILIRIJO.

Po odmoru ohrani igra svoj stil. Počasi začnejo Ilirijani z zavlačevalno taktiko. V 5. min. pade Varčič z roka na žogo, sodnik povsem napačno piska (žoga je udarila ob roko ne roka ob žogo!), pri tem za greši še drugo napako s tem, da da prosti strel s črte. Takoj nato pa prezre pravi stoping z roko v kaz. prostoru. Naslednje minute je obramba I. na višku, zadržuje uspešno trajne napade P. in pošilja nevarne predložke na krila. Pri taki priliki si pribori Zadel kot, izvaja ga Košak, toda žoga gre v polje. V 25. min. idealno lepa kombinacija v napadu P.: Jug vrne Slamiču, ki pošlje zopet Juga na čisto, center predloži Lute Ermanu na nogo in ostra bomba obsedi

1:1

Ogromno razburjenje med občinstvom in tudi med igralci, saj je iznenadnje že celo uro »viselo v zraku«. Pride do intermezza med igralci, edini incident vse prireditve! Po treh minutah se igra nadaljuje, dosedanj krepki tempo se stopnjuje. I.

»Črnka! Ali ne veš, da ne smeš ustavljati na pločniku belega človeka? S pločnika moraš stopiti! S poti!« Matilda se ni ganila. Tedaj pa je Koleman zamahnil in jo udaril s pestjo po licu.

»Evo, črnka, da ne pozabiš, kam spadaš. Naučil te bom!« Dekle se je zgrudilo na tlak. Iz ust in iz nosa ji je tekla kri. Ves prestrašen sem zaklical Kolemanu:

»Kaj vendar počneš?« Obrnil se je in se mi grozeče približal, toda preden je utegnil vzdigniti roko, sem ga z vso silo tresnil po glavi, prav med oči.

Ta dogodek je vplival name silneje, kakor linčanje. Še tisti dan sem ostal vil kolegij.

V izbi nad nama je gramofon igral »Sanjavi solnčni jug« — najnovejši valček, ki je vse prebivalce »Črnege Pasu« spravil ob pamet. Pred očmi so mi nehotе vstajale podobe črnih, lepo zaokroženih in polnih teles, vrtečih se v divjem plesu. Na drugi strani ceste je pianist še zmerom neutrudljivo zbijal po klavirju in energično dekle se je še zmerom drlo na ves glas:

»Mila Emalina, moja draga gaal!« Gustav je vstal, se nasmešnil in tiho ponovil.

preneha z zavlačevanjem, igra je odprta, poteze so vseskozi ostre, tudi v samo igro silijo malo pretirana ostrost. Toda sodnik je na mestu in neusmiljeno piska brez ozira na levo ali desno. Tako se mu posreči obdržati igro v rokah — in v dovoljenih mejah. V 32. min. bije Sočan prosti strel sko. raj z istega mesta, s katerega je začetkom igre presenetil Unterreiter s svojim strelom; žoga gre v nevarni parabolski proti levemu gornjemu kotu, in izkaže se, da je bila za vratarja previšoka, padel je zmagonosni gol

2:1 za P.

Poslej se tempo po možnosti še stopnjuje. Moštvo I. se izmenada otrese apatične defenzivne igre in preide v krepke napade. Slika se iz temelja spremeni: P. povzame še nedavno ilirijansko taktiko zavlačevanja, Ilirijanom se mudi za vsako žogo, igra je sicer odprta, ali premoč I. v polju je nesporna. Obramba P. ima zadnje četrt ure opraviti pretežen del svoje naloge in jo absolutno uspešno. V 40. min. zakrivi Pišek prav neroden kot, Košak ga izvaja, žoga gre čez prečko v kot, ki ga ponovno bije Košak Igra se v bližini kaz. črte P. in deloma tudi v kaz. prostoru, nervoza je dosegla vrhunec: občinstvo navdušuje — vsak svoje — kravji zvonec je v akciji, pa reglja, raburjeni vzkliki. Nervozna prehaja tudi na igralce, v takšnem razpoloženju potekajo zadnje minute. Odrešilni sod. nikov žvižg zabrilzgne šele v 47. min., potreben je bil podaljšek zaradi pavze po izenčenju!

Igra je bila izrazito

borbena in skrajno napeta

do konca, na prav velikem nivoju pa ni bila. Bilo je mnogo lepih kombinacij, zlasti pri moštvi Primorja, mnogo živah in vztrajnih obrambnih činov pri Iliriji, modre strategije je pokazala več Ilirija. V glavnem je igra potekala fair, če ne pomislimo na omenjeni incident, in je bila v tem pogledu povsem v davnem stilu tekem Ilirija-Primorje.

Moštvi se nahajata v dobri kondiciji: vzdržali sta do konca bitko, ki ni dala prilike za oddih. Odločila je igro srednja vrsta črnobelih, ki je igrala zelo ofenzivno, in kolikor je bilo potrebno, pomagala tudi svoji obrambi. Večji poraz Ilirije je preprečila sijajno disponirana ožja obramba Ilirije, ki ji je dobro poslužila tudi sreča. Pri vsem tem vratar Ilirije niti ni imel priložnosti, da bi pokazal svoje kakovosti, dočim je njegov kolega, ki tudi ni bil preveč za, poslen, imel vsaj nekaj prilik, da je uspešno posege v tok dogodkov. Zelo dobri sta bili obe obrambi, v ilirijanski zlasti Berglez, pri čemer je treba poudariti, da je bila črnobela obramba mnogo manj zaposlena. Sabla je povsem onemogočil nevarne ga Pfeifierja, lažje delo je imel Vinko, ki na desni polovici ni trčil na nepremagljive sile. Belo-zeleni krčili so se po uvodnih skibostih, ki niso dolgo potrajale, živeli v živahno razdiralno nalogo, dodajali so pa — sicer enako kot njihovi partnerji v na. sprotni formaciji — čisto zelo netočno. Predvsem so zelo neugodno dojmili gledalce prosti strel, ki so prehajali točno na nogo nasprotnika! Velja za obe stranki! Oba napada sta bolela na slabo zasedenem središču. Niti Lute niti Košak nista najboljši vodji napada, vsaj po današnji igri. Pri tem se je napad Primorja izkazal kot povezanjša celota, predvsem po zaslugi zaledja, ki ga je pošiljalo v nemer naprej. Ilirijanski napad pa je dolgo take podpore od zadaj pogrešal, zato je tudi delal vidnejši vtis raztrganosti. Nostlec na padov je bil pri Iliriji po večini Pfeifer, vsaj uspešnejši. Zadel na desnem mestu je bil zelo šibika točka moštva. V primor. janskem napadu je bil najagilnejši Franci. Uršič je mnogo stvari z netočnim centriranjem pokvaril. Jug je bil vso prvo polovico igre zanemarjen, ko so ga pa bolj zaposlili, sta takoj padla dva gola, deloma z njegovim sodelovanjem. Od vseh krilcev je bil najbolj viden in uspešen Slamič.

Sodli je g. Lepac iz Zagreba v dobrem stilu, brez napake pa tudi ni bil.

**PLAKETE
MEDALJE
ZNAČKE
POKALI IN
GRAVIRANJE**
vse lastna izdelava

Griesbach & Knaus
Zagreb, Ilica 15. Tel. 71—57

Ostale nogometne tekme

Beograd: Bask : Sloga 6:3 (3:1).
Sušak: Gradjanski (Zagreb) : Orijent 3:1 (2:1).

Praga: Slavia : Sparta 4:3 (2:1).
Dunaj: Libertas : Frem-Cricket 11:1 (5:0). Sportklub : Post 10:1 (5:0).

Linz: WAC (Dunaj) : Urfaehr 6:2 (1:1).
Budimpešta: Ferencvaros : BSC 4:0.
Ujpest : Vasas 10:1, III. okraj 2 Bar 5:1.
Post : Hungaria 3:2.

Kaiferautern: Sp. V. Fürth: 1. FC Kaiserautern 1:0.

Frankfurt: Madžarska : Južna Nemčija 12:1 (5:0).

Napoli: Napoli : Ambrosiana 3:0.
Nürnberg: 1. FC Nürnberg : Münchner 1860 2:0.

Berlin: Dresdner SC : Hertha 8:2.
Marseille: Olympique : Kipest (Budimpešta) 5:3 (4:1).

Kolesarska sekcija ZSK Hermes drevo ob 20. članski sestanku v gostilni pri Kmetu.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Drevo ob 20. seja sekcijanskega odbora v gostilni Činkole.

Otvoritev smuške skakalnice v Celju

Včeraj je bila v Liscach pri Celju v navzočnosti tisočev gledalcev otvorena nova smuška skakalnica Smučarskega kluba Celje. - V konkurenci je zmagal Fran Cop (Ilirija). - Izven konkurence je startal Norvežan Arne Guttormsen

Danes ob 11. dopoldne, se je vršila svečana otvoritev nove skakalne smuč. kluba Celje v Liscach pri Celju. Pod skakalnico, je učitelj g. Henrik Kodella kot najstarejši aktivni smučar v Celju pozdravil opata g. Juraka, poveljnika polka g. Goluboviča, poveljnika vojaškega okrožja polkovnika Gavriloviča, predsednika MZSP g. Ivana Rogliča ter vse prijatelje belega sporta, ki se jih je zbralo okoli 100. G. Kodella je govoril nato o vzgojnem pomenu skakanja za smučarje in končno prečital pozdravno brzojavko, ki je bila poslana pokrovitelju jugoslovenskega zimskega sporta Nj. Vis. prestolonasledniku Petru. Nato je opat g. Jurak blagoslovil novo skakalnico in v kratkem nagovoru poudaril pomen smučanja za zdravje in vzgojo mladine. Nato so izvedli Ervin Gračnar (smuč. kl. Celje), Norvežan Arne Guttormsen ter Faust Krizmanič (SPD Celje) tri otvoritvene skoke v zelo lepem stilu. Svečanost je z govorom zaključil polkovnik g. Golubovič, ki je v imenu vojske čestital graditeljem ter podčrtal pomen smučarstva za hrabrost in disciplino naše vojske.

Ob 14. se je pri novi skakalnici, na katero so morali zaradi južnega vremena vojaki že prejšnji dan nanesti velike množine snega, zbralo okoli tisoč gledalcev.

Da bi prisostvovali medklubski skakalni tekmi, ki je bila za Celje zelo privlačna novost. Na startu se je javilo 18 tekmovalcev, in sicer v konkurenci, 5 pa izven konkurence. Med slednjimi je bil Norvežan Guttormsen in trije člani akademškega smučarskega kluba iz Gradca. Vsek tekmovalce je moral izvesti dva skoka, dosegljivih je bilo 240 točk.

V konkurenci so se plasirali: 1. Fran Cop (SK Ilirija) 193,6. 2. Mirko Mejavšek (SPD Celje) 186,6. 3. Milan Subić (SK Ilirija) 145,4. 4. Tonček Pliveršek (SPD Maribor) 140,6. 5. Tone Stopar (SPD Maribor) 138,3. 6. Fric Skoberne (Smuč. klub Celje) 133,6. 7. Faust Krizmanič (SPD Celje) 105,6.

Izven konkurence je bil vrtni red naslednji: 1. Arne Guttormsen (Norveška) 220 točk. 2. dr. Eichholzer 192,1. 3. Ing. Erlinger 191,6. 4. Maks Drogenfi (vsi trije Gradec) 181,6. 5. Priboršek (Ilirija) 152,4.

Najdaljši skok dneva je bil 32 m in ga je izvedel Guttormsen. V konkurenci je bil najdaljši skok Čopa s 23,5 m.

Ob 17. je G. Kodella razglasil rezultate. Po kratkem nagovoru g. Rogliča in zastopnika JZSS g. Jeleniča iz Ljubljane so bila razdeljena darila. Najboljši trije tekmovalci v konkurenci so dobili praktična darila in diplome.

Žena v sodobnem svetu

Ženski študij na škodo moškega študija

Iz Anglije in Nemčije čujemo o novem pokretu glede ženskega študija, ki se nanaša predvsem na študij na univerzah. Po dunajskem »Journalu« povzemamo, da so oksfordski študentje stavili zahtevo, naj številčno razmerje med spoloma na visokih šolah uredi numerus clausus za ženske slušateljice, da se zagotovi moški karakter poučevanja. Zahteve oksfordskih študentov so našle navdušenega zagovornika v osebi nekega dr. Venzmerja v Nemčiji, ki mu numerus clausus za slušateljice niti ne zadostuje in ga zavrača kot polovičarsko pomožno sredstvo. Mnenja je, naj bi se ženske šole na nekakih univerzah nižjega reda, če si pravice do študija že ne dajo odvzeti. Pa pogledajmo, kaj hočejo prav za prav doseči ali preprečiti ti boritelji za omejitev ali pa popolno oddelitev ženskega študija od moškega na univerzah! Dr. Venzmer trdi namreč, da je študij prikrojen drugačnemu ustroju ženskega duha, da je študij zavoljo tega bolj voden in da je tako nivo izobrazbe študentov nižji. Svojo radikalno zahtevo, ki odklanja celo številčno omejitev, podpira s trditvijo, da bi se nekaj malo slušateljic nalagalo do centu dožnost, zajeti učno snov tako, da bi slušateljice mogle slediti. Navaja tudi dejstvo, da je bilo l. 1914. v Nemčiji med 62.000 študenti le 3700 žensk. Od tedaj pa da se je število žensk samih med njimi od tedaj celo petkrat večje, tako da je danes v Nemčiji v vrsti študirajočih vsaki šesti ženska, kar smatra za porazno dejstvo. Nadaljuje z naštevanjem vseh onih strok, v katere so si v Nemčiji šole žene priborile vstop, in nas opozarja na slabe kulturne razmere v Ameriki, katerih krivce je baje ženski spol, v katerega rokah je razvoj ameriške kulture.

Naše mnenje je, da ni vredno spuščati se v polemike in kvalitativno ustroju ženskega duha in njega usposobljenosti za študij. S tem predmetom so se pečala pretekla stoletja in danes menda nihče, ki je o tem kolikšak razmišljal in opazoval žensko delo na duševnem področju, ne bo več oporekal in odrekal ženskem spolu sodeležbe na visokoškolskem študiju ali pa jih pošiljal na nekatere univerze drugega reda. Če človek v vsakem svojem podjetju stremi za izpopolnitvijo, vendar ne bomo šli tu po poti navzdol, ampak bomo izkušali popraviti svoje nedostatke. Jasno nam mora biti, da si žene ne bi bile mogle priboriti dostopa v najrazličnejše poklice, v katerih dandanes delujejo, če za to ne bi imele nujno potrebnih sposobnosti. Saj se v ocenjevanju ženskih sposobnosti gleda mnogo bolj kritično kot pa pri ocenjevanju moških sposobnosti. Pri moškem se njegove sposobnosti nekako apriorno predpostavljajo, ženska jih pa mora šele dokazovati. Dr. Venzmerjevo trditev samo o krivdi ameriških žensk, pobija dober poznavalec ameriških visokoškolskih razmer g. Timpe iz Milwaukeeja, ki dokazuje, da žene ne nosijo krivde za slabe razmere, ampak da tičijo vzroki za to vse kje drugje.

Rajši se potrudimo torej malo dalje pri razglabljanju o vzrokih padca nivoja visokoškolskega študija in izkušajmo priti reči malo globlje do dna. Dejstvo je pa res, da je splošni nivo padel. O tem smo si na jasnem ne le pri nas, kjer je kedar doma vzgojena akademsko naobrazena družba še zelo mlada, ampak so si na jasnem tudi tam, kjer stoji univerze že stoletja dolgo. Torej vidimo, da je to pojav, ki se danes kaže že povsod. Vemo tudi za dejstvo, da se krog akademskih nasprotnikov ženskega študija ne gre v glavo in jim ti po volji, da se krog ženske akademске mladine širi mnogo hitreje kakor krog moškega naraščanja.

Ustavimo se torej pri tem pojavu večje številskega prirastka ženske mladine na visokih šolah v primeri z moško. Že pred letom dni sem na istem mestu razpravljala o tem pojavu in sedaj morem ponovno opozoriti na iste vzroke, ki ženski naraščanj navajajo k sorazmerno večjemu obisku visokih šol. En moment, ki jih k temu navaja, je pač ta, da se danes nikomur več ne vidi čudno, da se dekle po dokončanih gimnazijskih študijah napoti še na univerzo. Kajti mnenje, da more tudi ženska sool zadostiti vsaj pogojem akademškega študija, je prešlo od prepričanja prvobitnih v maso. Danes tudi v masi ne prevladuje več mnenje, da je žena poklicana samo za delo v domu in za vzgojo mladeži, ampak da ima tudi ona pravico slediti glasu svoje notranosti in se odlo. Niti za ono poročeno življenjskega udeleževanja, ki ustreza glasu te njene notranjosti.

Drugi moment velja enako za moški kakor za ženski naraščanj. Po dokončanih srednješkolskih študijih bi marsikak abiturient ali abiturientka zelo rada vstopila v pridobitveno življenje, a jima ni dano. Kaj potem? Po treznem premisleku je bolje, usposablja se naprej za ekskluzivno boro kakor pa čakati praznih rok na odrešitev doma. Ta moment ima morda še mnogo bolj v oblasti dekleta, kajti dandanes je pač zelo malo možnosti danh za ugodno zakonsko zvezo.

Kakor vidimo, predstavlja danes visoka šola marsikomu, ki jo obiskuje, in tudi marsikaterim roditeljem pa, neko šolo, ki z gotovimi svedočbami daje upravičenost v konkurenci za kak tako zvani višji poklic, kakor daje na primer kaka obrtna šola svedočbo za kak nižji poklic.

Tako smo prišli do onega momenta, ki povzroča padec nivoja izobrazbe študentskega naraščanja, katerega krivda se nalaga soudeležbi ženskih moči na tem poprišču. Po treznih razglabljanjih o vzrokih prihajamo torej do zaključka, da ne leži krivda na soudeležbi žensk pri tem delu ali pa na drugačnem ustroju ženskega duha, ki takemu delu zaradi tega ne more biti kos, ampak da leži krivda predvsem v slabih socialnih prilikah, v katerih je doraščajoča moška in ženska mladina v današnjem času. Pravim, moška in ženska, kajti nihče ni ne bo mogel oporekati, če trdim, da je opaziti padec nivoja prav tako pri moškem naraščanju, če že govorimo o padcu ženskega nivoja. O tem bi se dalo danes še težko govoriti, ker imamo le kratko dobo ženskega študija za nami in v tem času bi mogli prej opaziti napredek kakor pa nazadovanje.

Naposled moramo vedeti tudi to, da nam številni prirastek tako na eni kot na drugi strani še ne donaja tudi za to potrebne prirastka kvalitete. Kajti smisel študija onih, ki jim je študij sredstvo za dostop v socialno višji poklic, se občutno loči od študija onih, ki jim je študij namen sam. Delo na študiju teh dveh vrst še v bistvu samem ni blizu, ampak je ločeno drugo od drugega po globokem prepadu, ki ju loči pri odgovoru na vprašanje: »Zakaj delam?« Predstavnikni slednjih so danes tako rekoč utonili v morju onih drugih. Najvrednejši predstavniki visokoškolskega študija danes so na splošno pač tisti, ki v eni osebi združujejo oba smisla študija. In da so si slušateljci in slušateljice v tem tako sorazmerno enaki, se ne da zavračati.

Gotovo ni to več tisti idealni namen univerze iz preteklih dob in da se je lice današnjega akademika preobrazilo v nekaj manj idealno sliko, kakor je bila nekdanjega akademika, je pač sila razvoja razmer v teku časa od prvih postankov univerz do današnje univerze. Nina Korene.

Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množice »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

Huda avtomobilska nesreča

Pluj, 5. februarja.

Ko se je v soboto popoldne vračal hipec Krajc Anton, uslužben pri posesniku Dobniku na Hajdini, z vozom domov, ga je na cesti na Bregu dohitel osebn avto, last g. Fischerja Ludovika iz Čakovca, ki je dalj predpisane signale. Krajec je hodil poleg konj in je iz dosedaj neznanega vzroka prišel pod avto ter dobil hude poškodbe po vsem telesu, najbolj pa na glavi. Ranjenca je takoj naložil lastnik na svoj avto in ga hitro pripeljal v bolnišnico, kjer so ponesrečenca takoj operirali. G. Fischer je trdil, da je Krajnc hotel v trenutku, ko je privozil mimo, se s tem izogniti, da je odskočil na nasprotno stran ceste. Kdo je kriv nesreče, bo ugotovila šele preiskava.

Požar v Slovenji vasi

Nevaren požar je nastal te dni popoldne pri posesniku Ulejsu Jožefu v Slovenji vasi. Goreti je začelo na strehi, ki je bila slamnata, in je bilo na mah vse stanovanjsko poslopje v plamenih. Zgradba je bila delno zidana, delno pa lesena. Zgorelo je tudi nekaj žita in turščice. Škoda se ceni nad 13.000 Din, ki je krita z zavarovalnino.

Prva je zapazila ogenj Terezija Ulejsova, ki je takoj poklicala vaščane na pomoč in so vaščani ogenj sami pogasili na ga lokalizirali. Ogenj je nastal zaradi slabega dimnika, ki je imel razpoko in je kritičnega dne gospodinja kurila v peči.

Po filmskem svetu

Kaj pripoveduje Trude von Molo o svojem potovanju po sončni Portugalski

Hamburg, Pariz in Lizabona s tri poglavne postojanke novega Ufina zvočnega filma »Beli demon« (opojni strup). Potrebno je bilo poglobiti se v življenje trgovcev z opojninami, kajti le tako nam je bilo mogoče ustvariti film s tolikimi senzacijami. Pustolovski lov brez pripodob. Glavno vlogo igra naš stari znanec Hans Albers. Pa tudi jaz nisem kar tako! Prišla sem tudi na svoj račun, saj sem partnerica

skromni, tako zelo zadovoljni tudi brez reči, brez katerih največji del našega ljudstva sploh več živeti ne bi mogel. In pa deca! Človeka naravnost gane, ko jih vidi tako brezskrbno srečne... Naj naredijo, karkoli se jim poljubi, proti njim si brez moči. Iz njihovih oči sije sreča. Nič manj pa niso srečni njihovi roditelji, čeprav se ves ljubi dan z otroki pripravajo, jih oštevajo, se smejejo, jočejo.

A mi? Mi pa moramo medtem proučevati problem, kako bi se človeštvo osvobodilo demona opojnih strupov. Ves ljubi dan divje delamo, vse te prekrasne dneve mo-

Hans Albers in Trude von Molo v zvočnem filmu »Beli demon«, ki ga je režiral Gerron.

»zmagovalca«. Poleg doživljanja v filmu samem sem doživela v sebi sami nekaj čudežnega lepega. Kdo bi mogel popisati prekrasne dneve, ki sem jih preživela na čudovitem parniku družbe Hapag na »Generalu Osorijus«, ko nas je peljal čez zračno gladko površino Biskajev v Lizabono. Želela bi, da bi tudi gledalec tega filma pogled na fantastično, tisočeroberavno, živahno življenje Lizabone tako silovito zgrabilo, kakor je mene.

Poleg res napete vsebine nudi »Beli demon« še vpogled v zanimivosti in pulziranje treh velikih mest, Hamburga, Pariza, Lizabone. Posebno dragi so mi spomini na vrtiške Lizabone. Prav za prav nismo utegnili časa zase nič izbrati, kajti Kurt Gerron, ki je režiral »Belega demona«, nas je vedno znova priganjal k hitremu delu! Eno popoldne pa sem si le ukradla. Napotila sem se bolj v notranjost dežele. Najprej nisem mogla svojim lastnim očem verjeti, ko sem videla toliko čudežno lepega cvetja. Pa ljudje! Vedno glasni, vedno veseli! Revni, raztrgani, a vedno se smejejo. Kako srečni ljudje! Tako preprosto živijo, tako so

ramo preživeti v trdem in napornem delu. O, tako malo, tako zelo malo uživamo tiste božanske brezskrbnosti srečnega ljudstva tam okrog Lizabone! Saj naš film ni le zabavna igra, marveč je ogledalo, ki se v njem zrcali eden problemov, s katerim se moramo ubijati... Kako se vse to godi, vam bo razodel film.

Iz življenja naših filmskih ljubljencev

Martha Eggerthova pravi: »Za ljubezen ima človek vedno čas«

Martha Eggerthova! Ime te dražestne igralnice Madžarke je danes popularno po vsem svetu. Kakor kako čudežno dekletce jo obožuje staro in mlado, moški in ženski svet.

Njen življenjski sen je bil postati nuna. Predstavlja si je, kako krasno je živeti v zatiski samostanskih zidov mirno in tiho, zadovoljno in srečno. Seveda ni imela takrat 10-letna deklica še pravega pojma o žrtvah takega zapuščene življenja. Martha Eggerthova je hčerka nemškega ban-

čnega direktorja v Budimpešti. Tam je počela tudi nemško ljudsko in srednjo šolo. Prav rada se je sicer učila, toda odmor pri šolskem pouku so ji bili ljubši. Učenje jo je le nekoliko dolgočasilo in najraje je pisala, pela ali deklamirala. Kazala je veliko ljubezen do gledališča in res je že z enajstimi leti bila prvič na odru. Igrala je lutko v »Hofmannovih pripovedkah« in pozneje v »Janku in Metki«. Kritika je bila navdušena in časopisje je pisalo o »čudežnem detetu« dolge slavospeve. V istem letu je Martha pela na koncertu budimpeštanskega filharmoničnega orkestra in zopet je dosegla uspehe. Odsihod je njeno življenje dobilo novo smer: glasba in gledališče. Dobil je angažma pri operi, kjer je pela glavno vlogo v operi »Manežin« in baš zaradi nje je doživela opereta pravcati triumf, tako da je šlo delo stokrat preko odra.

Ko je prejela ponudbo za angažma na Dunaju na Johann Straussovo gledališče, sta jo spremljali na potu mati in profesorica petja. Mati, ki je bila do svoje poroke dober in znana pevka, po zunanosti pa lepa ženska, je prva stopila v direktorja pisarnico. Prijazno so jo sprejeli in naprosili, naj kaj zapoje. Toda smehljaje se je odvrnila, da angažma ne velja njej, temveč hčerki, ki je bojazljivo stala za njo. Ko je ta odpela arijo iz »Viljice na Montmartre«, je bila tako angažirana. Eno leto in pol je bila na Dunaju. Na izrecno željo skladatelja Kalmana je pela »Viljice« tudi v Hamburgu, kjer jo je spoznal priznan filmski režiser Eichberg in pridobil za film.

Mnogo se je Martha udejstvovala pri filmu, ker jo odlikujeta neverjetna pridnost in vztrajnost.

Ko so jo vprašali, ali igra rajši na odru kakor pri filmu, je odgovorila, da ima eno kakor drugo svoje čare. »Splošna sem se prav nerada odločila za film in mnogo ponudb sem gladko odklonila, zdaj pa, ko sem spoznala, da se je baš po filmu krog mojih prijateljev tako povečal, sem vzljubila film istakot kakor teater. Trema sicer ne poznam, toda pri sleherni svoji filmski premieri sem razburjena, ker se zavedam, da se kasneje pri filmu ne da prav nič več popraviti. Čisto drugače je na odru. Tu lahko popravim eno kakor drugo in mi viharni aplavzi navdušenega občinstva dajejo novih sil, domislekov in poguma.«

Martha Eggerthova živi s svojo materjo, ki jo ljubi tako goreče, da se od nje niti za en dan ne odstrani. Ona vedno pripoveduje, da živita druga za drugo. »Nimam skrbi ne za gospodinjstvo, niti za obleke in toaletne, manjca skrbi za vse in če bi nje ne imela, bi mi bilo zelo hudo na svetu.«

»Sredstev za lepotečenje ne rabim nikoli. Trikrat dnevno se umivam v vodo in milom in pri tem opažam, da mi je teint ostal povsem svež.« In čisto prav ima naša Martha, kajti ob pogledu na njo se človek nehoti spomni pravilnice o princesi, katere lica so bila bela kakor mleko in rdeča kakor kri. Športno se Martha udejstvuje prav malo baš radi pomanjkanja časa. Kadar pa ji le nekaj časa preostane, prav rada plava, vesla in se drsa. Pretekli mesec je napravila svojo prvo potovanje, ki je bilo namenjeno odhodu in odpočitku. Peljala se je z materjo v St. Moritz. Sicer pa se naša očarljiva filmska »zvezdica« pridno uči jezikov, dosti pleše in se uri v akrobaciji. Bila je pol leta v Skandinaviji, eno leto v Ameriki, kjer se je sijajno priučila angleščini.

Tudi za ljubezen najde Martha še dovolj časa. Ko je bila stara petnajst let, je bila prvič zelo, zelo zaljubljena. Na Lidu je spoznala mladega italijanskega grofa, šarmantnega fanta, ki je pa po Martinem pri-

povedovanju imel zgolj to napako, da jo je hotel poročiti. Ko ji je njen oboževatelj stavil ženitno ponudbo, se je tega tako ustrašila, da mu je ušla in nikoli več se nista videla. Drugo ženitno ponudbo ji je napravil neki ubog igralec in tretjo neki slavni ameriški letalec. Vse tri je odbila ter pravi, da bi se za zakon le težko odločila. Sicer pa se ne ve, kaj se prinese bodočnost.

To je v kratkem nekaj iz življenja te ljubljanske filmske publike, ki osvaja svet. Baš te dni stopi Martha zopet v ateljeju in sicer pod režijo Oswalda pri filmu »Havajska roža«, slavni Abrahamovi opereti. Njen partner je Svetislav Petrovič. Film bo v kratkem gotov in nadejamo se, da bo uspel sijajno, če upoštevamo, da so najboljši umetniške sile zaposlene pri njem. Od filmov, ki jih je Martha Eggerthova med tem dovršila in katerih premier v Ljubljani še ni bilo, omenjamo zlasti film »Valček čar« (Der Traum von Schönbrenn), »Cesarjev valček« (Audienz in Ischl) in baš te dni v Ljubljani se predvajajo film »Halo Baby«, ki je bil na sporedu v Berlinu pod naslovom »Das Blaue vom Himmel« in na Dunaju »Eine Frau unter Tausend«. Film »Halo Baby« je bil triumf vsepovsod, tako zaradi igralcev in ljubke vsebine, kakor tudi radi šlagerjev in muzike, ki jo je komponiral Paul Abraham. »Halo Baby« bo nedvomno ugajal tudi v Ljubljani in krog Martinih oboževalcev se bo po uspehu tega filma še povečal.

Filmi, ki so sedaj v delu

I. Neubabelsberg: »Vse iz ljubezni«. Jan Klepura, Jenny Jugo, Ralph Arthur Roberts, Ida Wüst, Paul Kemp. — »K I napada«: Maly Delschaft, Bernhard Goetzke. — »Spion na delu«: Brigitta Helm, Karl Ludwig Diehl, Oskar Homolka, Theodor Loos.

II. Ufa Tempelhof: »O čem sanjarijo ženske«: režiser Wolfram, Gustav Fröhlich, Mora Gregor, Peter Lorie. — »Havajska roža«: opereta Paula Abraham, Martha Eggerth, Ernst Verebes, Eugen Rex.

III. Jofa atelje: »In kdo bo poljubil mene«: Georg Alexander, Marion Taal, Felix Bressart. — »Pozdrav in poljub«: Veronika: Franciška Gaal, Paul Hörbiger, Hilde Hildebrandt.

IV. Terra atelje: »Tajfun«: Liane Haid, Inkištin.

V. Efa atelje: »Ljubezen, kakor je žele ženske«: Olga Čehova, Alfred Abel, Theodor Loos.

Zunanji posnetki se vrše na rivijeri za film »Mala prevejanica« z Dolly Haasovo in Ottom Wallburgom; na Gardskem jezeru za film »Ana in Elizabeta« z Dorotheo Wicekovo in Hertho Thielejevo; na otoku Malorci za »Zvezdo iz Valencije« z Liano Haldovo; v Krummhüblu za »Ljubimkanje« z Magdo Schneiderjevo; na Zugspitzu za »Skok v prepade« z Harry Pielom; v Kairu za »Sezona v Kairu« z Willyjem Fritschem in Renato Müllerjevo.

Asta Nielsen se joče

Najprej velika hišna fasada in ob njej hodiš po veliki dvorani Jofin ateljejev. Cesta je mokra, ker je padel pravkar ateljejski dež. Odsev žarometov se lesketa v lužah.

Večerna samota. Vtis je prepričevalno resničen. Dež je razgalil ljudi. Nekaj tiste samote in mraza, ki ga človek prav posebno občuti v zapuščenih ulici, ki je čez dan vsa živa, veje povsod.

Tesno se stiskata ob vratih dva mlada človeka. Ellen Schwannecke in Carl Balhaus ju igra. Ljubita se. Ne, nikakršna cmerova ljubezen. Slika preproste prisr-

nosti, ki deluje kakor drobca toplote v hladnem prizoru.

Oba imata svoje pomisleke in nočeta nadaljevati pogovora gori, na tplem, v stanovanju staršev. Mož nerodnih kretnj, ki stopica pred hišo sem in tja — tudi ni brez pomislekov. Morda ju noče motiti morda se ne upa.

Ta prizor deluje zelo močno. Nekaj neizgovornega, zadržanega, slučajnega je v njem. Režiral ga je Erich Waschneck, ki je prevzel vodstvo prvega gosvovečnega filma Asta Nielsen »Poslednja ljubezen«.

Nato vidimo prizore z njo, veliko tragedko. Prizori, ki jasno pokažejo, da je še prav tako močna, kakor je bila v letih filmskega bleska.

Pogovarja se z neko žensko, ki jo igra Elizabeta Wendt. V sobi sanatorija za živčno bolne, kamor so jo poslali. Tam govori neznanka v trenutkih, ko se ji vrača razum o mozi, ki je pri njem delala tudi Asta Nielsen kot kiparka. Ne ve, da je oženja in zdaj zve iz ust blazne žene, kako ga ljubi.

Skromen dialog. In skromne kretnje Asta Nielsen.

Samo njene oči govore. Dobro ve vsakdo, kaj hočejo povedati. Počasi pridejo prave, velike solze. Vse tiho je v ateljeju. Moč velike osebnosti in velike umetnice je prevzela vse.

Filmski drobiž

Willy Forst se mudi trenutno na Dunaju. Njegovo bivanje na Dunaju je čisto rodbinskega značaja.

Hans Fideser, član berlinske mestne opere, priljubljen tenorist, je angažiran za vlogo Lila Tara v filmski opereti »Havajska roža«.

Vlasta Burian dela nov film. 13. februarja prično v Pragi snemanje novega Burianovega filma, ki se bo imenoval »Adjutant Njegovega Velikanstva«. Film bo izdelan v češkem in nemškem jeziku.

Abrahamova najnovejša opereta »Ples v Savoyu« bo izdelana tudi kot zvočni film. Pravico filmanja tega prekrasnega operetnega dela si je pridobila berlinska filmska družba Cine Allianz.

Emil Jannings bo po dovršitvi svojega filma, ki ga snemajo v Parizu, prišel na Dunaj, kjer bo gost val in igral tragikomično vlogu v najnovejši Wernerjevi drami »Stari gospod in plesalca«.

Marcella Albani igra glavno vlogo v novem italijanskem filmu »Ne bodi ljubosumen«. Film je bil izdelan v Rimu.

Prve priprave za Ufin film »Zvezda Valencije« so dokončane. V filmu bodo igrali Liane Haidova, Paul Westermajer, Ossi Oswalda. Snemanje v Španiji se je že začelo.

Harry Piel dela nov film »Skok v prepade« ali »Sledovi v snegu«. Poleg njega bomo videli v tem filmu še Elgo Brinkova, Camillo Spirovo in Antona Pointnerja.

V Bohinju se proda GOZD

zaraščen z bukovino in smrekovino v izmeri 26 ha, za kupnino 70.000 dinarjev. Sprejme se tudi vloga Posojilnice v Radovljici. 2279

MALI OGLASI

Službo dobi

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (1)

Šteparico in pomožno delavko

dobro izveščani v zdelovanju damskih robic, teko sprejem. — Ponudbe na oglašni oddelku Jutra pod šifro »Stano«. 3213-1

Mesarski pomočnik

(mlad — 1 dežele — ma prednost) dobi takoj službo v Ljubljani. Oglasti se mora osebo na naslov, ki ga pove oglašni oddelku »Jutra«. 3199-1

1000 Din mesečno

samostojni ženi v Ljubljani, za 12-urno nadzornico lokalne in za 18-urno hrano s prenočevanjem — ako boljšema obitku — časno posodi 10.000 Din. »Stefana, Maribor, Mülka št. 8. 2904-1

Samostojno kuharico

vajeno okusno meškanje kuhinje, ki je že služila v boljši družini, z dobrih pripravljenih sprejem k dnevni mizi proti dobi plaši. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 2977-1

Tkalski mojster

z redno prakso dobi dobro mesto v večji škali. Reflektira se samo na strokovnjaka svoje stroke. Ponudbe je poslati na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Mojster«. 2910-1

Vajenci ke

Modni salon »Klobuke« sprejme vajenke takoj. Gajeva 1/IV, nebotičnik. 2974-44

Trgov. učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme. Edo Lischitzki, trgovina, 2. Smarje pri Jelski. 2245-44

Trgovska vajenka

pridna in poštena, z 2-letno učno dobo želi vedno opremiti trgovino vstopni do poplone — iz učne v večjo trgovino s mešanim blagom. Naslov: Danica Babič, Zagorje ob Savi, Krišev. 2954-44

Brivskega vajenca

sprejem takoj. Prednost ima tisti, ki ima že kaj učne dobe. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Stano«. 4397-44

Deček brez očeta

star 15 let, bi se rad učil brivske ali kake druge obrti, kjer bi imel drugo in stanovanje. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Stano«. 4372-44

Službe išče

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (2)

Radio-tehnik

išče mesto za takoj. — Pisarne ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Zmožen tehnik«. 3240-2

Več gospodinskih pomočnikov

pridnih, z različnimi sposobnostmi, priporočila gosposodnam posredovalcem v Seimenburgovi ulici 71. Brezposelnost dekleta dobro preizkuša. Naroča se list »Gospodinski pomočniki«. 3177-2

Mlada postrežnica

išče službo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Mlada 35«. 3108-2

Mlada služkinja

z večletno prakso, vešča vseh hišnih del in kuhanja, išče mesto za takoj pod šifro: »Pridna in vestna« na oglašni oddelku »Jutra«. 3102-2

Vrtnar

veziran v vseh panogah vrtnarstva in vajen samostojnega vodstva, z večletnimi izkušnjami, želi stalno ali tudi samočasno nastopiti. Prevzame tudi vsa v stroko spadajoča dela. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Marijiv vrtnar«. 1738-3

Gospodična

iz boljših družin, vešča v vseh hišnih delih, želi stalno ali tudi samočasno nastopiti. Prevzame tudi vsa v stroko spadajoča dela. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Marijiv vrtnar«. 1738-3

Prodajalka

mešane stroke, z večletno prakso, želi premeniti službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Boljše mesto«. 4353-2

Potniki

ki so vpeljeni in bi prevzeli prodajo predmeta, naj se javijo pod šifro »Potnik« na oglašni oddelku »Jutra«. 3074-5

Knjigovodstveni strokovnjak

z 26 letno prakso, prevzema revizije in reditve knjigovodstva vseh sistemov, sestavlja bilanco, davčne rekurse, vobse. Zmeren honorar. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Vestna in delovna«. 1995-2

Gospodična

z pedagoško prakso v vodstvu veleprodaje tobaka, želi 1. aprilom 1933 kjerkoli v Jugoslaviji namestiti. Cenj. ponudbe prosit na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Vestna in delovna«. 2241-2

Starejši mož

živet, popolnoma trezen, delj časa brez dela, veld česar trpi cela družina veliko pomanjkanje, sprejme vsako delo. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Marjiv 84«. 3200-3

Gospodična

zmožna lepih ročnih del, življana, vajena dela in obhajanja s strankami, ki obvlada slov., nemški in sloh. jezik, išče priložnost za stalno ali delovno službo. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 3305-3

Maserka

dobro izveščana, se pripravlja. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 4316-2

Mlad fant

star 18 let, vajen trgovine in gostinstva, išče namestitve kjerkoli. — Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 4353-2

Blagajničarka

z prakso, v kolodvorski restavraciji in avtomatnem buffetu išče mesto. Nastopi takoj. Cenj. odgovore pod šifro »Vestna« poslati na oglašni oddelku »Jutra«. 4390-2

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Kdor sprejema potnika, plača besedo 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Prodajalka

ki so vpeljeni in bi prevzeli prodajo predmeta, naj se javijo pod šifro »Potnik« na oglašni oddelku »Jutra«. 3074-5

Potniki

ki so vpeljeni in bi prevzeli prodajo predmeta, naj se javijo pod šifro »Potnik« na oglašni oddelku »Jutra«. 3074-5

Potniki

ki so vpeljeni in bi prevzeli prodajo predmeta, naj se javijo pod šifro »Potnik« na oglašni oddelku »Jutra«. 3074-5

Potnika

za Gorenjsko sprejme dobro upolnena trdka maserka, velik, poceni prodam. Juvan, Stara pot 1. 4390-6

Uspeh daje pogum!

Z našim svetovnim slaganjem zaslužite zanesljivo 100 Din na dan. Solidnim in marljivim gospodom 30% provizijo. »Pico«, Dunajska cesta 36. 4339-5

Čelavnega zastopnika

za Novo mesto in okolice išče zavarovalnica. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Vestna in delovna«. 4346-5

Prodaj

Oglašni trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglašni sodnega značaja vsa beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (4)

Kuh. kredenco

trodelno, novo, in predloženo steno z ogledalom po cenj. prodam. Costa v Rožni dožini, Mrak (paviljon). 4391-6

Otroški voziček

modern, zelo lep, in otroško kolaro poceni prodam. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 4394-6

Prodaj

škarje za vino, ročne, volene, srečne, masel za čevlje. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Škarje«. 3096-6

Gašenjska apna

30 m³ napredaj v Spodnji Šiški, Kavčičeva cesta. 2828-6

Posteljo

z nočno omaro, popolnoma novo, mo' ne izdelano z okraji, prodam Antonia Kolencina, Gomilec št. 5. 2972-6

Škornje

št. 42, strapac-čevlje, nepremočljive, št. 40, ženske. Haefer št. 40, 100 parov Wizard vložke poceni prodam. Poška, Cankarjevo 7/1. 4337-6

Mladinico

za motorni pogon, še skoraj novo, prodam ali zamenjam za močnejšo konja. Pisarne ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Zamenjama«. 4354-6

Prodaj

(Schubelkasten), moške izobraženi, poceni prodam. Juvan, Stara pot 1. 4390-6

Velika pisal. miza

iz trdega lesa, 2 šivalna stroja za čevljarje, Singer Flach in (knoploherca), visoke, močne stelaže in pulze prodam. Poška, Cankarjevo 7/1. 4338-6

Hrastovo jedilnico